

СВОБОДА

LIBERTY

Часопись для руского народа въ Америцѣ и органъ „Руского Народного Союза“.

Рокъ XIII. Скрантонъ, Па., Четверъ 2-го Марта, 1905. Число 9.

Vol. XIII. Scranton, Pa., Thursday, March 2, 1905. No. 9.

Важне

для всѣхъ братствъ и вѣдѣльцовъ Р. Н. Союза.

1) Звертаю увагу всѣмъ братствамъ и вѣдѣльцамъ, що при принятю новыхъ кандидатѣвъ до організації Р. Н. Союза мѣсцеві секретарѣ кладте уважати на точне, докладне и справедливое вышповнене декларацій нового кандидата або кандидатки — зъ власноручнымъ подписомъ его имени. Если кандидатъ неписьменный, муситъ свое имя означити знакомъ св. креста въ присутствіи свѣдковъ.

2) Всѣ члены Р. Н. Союза стѣ обязаны заплаити 25 центѣвъ на желѣзній фондъ за мѣсяць Децемберъ 1904 р., въ протягу грохъ мѣсяцѣвъ, почавши вѣдѣ мѣсяца Децембра 1904, если уважають себе дальшими членами и хотять користати зъ правъ Р. Н. Союза. Се есть ухвала Головной Конвенціи въ Shamokin, Pa., а члены Союза не мають права противитася жадной ухвалѣ Головной Конвенціи, котра е найвысшою властью організації. Длятого роблю увагу всѣмъ членамъ и членкинямъ Р. Н. Союза, чтобы перозважно и самовольно не наражалась на страты правъ Р. Н. Союза на випадокъ смерти подобныхъ членѣвъ.

Вѣдѣ Головного Ураду Р. Н. Союза.
Дано въ Jersey City, N. J., 23 Свѣтя, 1905.
Константинъ Киричъ,
головный предѣдатель Р. Н. С.

НОВИНКИ.

— Въ Бірмінггамъ, Ала., въ наслѣдокъ эксплозійи газѣвъ въ подземной копальнѣ наступило велике страшене и всѣ входы до копальнѣ зѣстали засипаніи. Въ той часѣ працювало подѣ землю 116 робѣтниківъ. Велике число робѣтниківъ взялось сейчасѣ до ратунокъ, але работа йшла поволу. Але вѣсть о катастрофѣ поприбѣгали жѣнки и дѣти на мѣсце нещастя и середѣ плачу и зойку благали о ратунокъ для засипаныхъ мужѣвъ и батьковъ. Спровоаджено такожѣ лѣкарѣвъ, чтобы дали першу помѣчь нещаснымъ. Але лѣкарѣвъ тутъ не треба було, лишь робучихъ рукъ, чтобы рѣшити отворы до подземелья свободными. Въ наслѣдокъ великого страшене зѣстали правдоподобно вентиляторы ушкодженіи, а черезъ се смерть робѣтниківъ засипаныхъ неминуча. По вѣдо-

денномъ копаню, дотерли остаточно до середины, и доси вытягнули зъ вѣдтамъ 33 робѣтниковъ. Всѣ були неживіи, декотрі еще тепліи, якъ запевнювали лѣкарѣ, померли не больше якъ передѣ пятьма хвилями, а большѣсть була на уголь спалена. Середѣ жѣнокъ и дѣтей страшный крикъ и плачь. Одни познають въ трупяхъ свою родину, други мають надѣю що ихъ батько чи мужъ же, по его вытягнуть зъ ямы живымъ. Помѣжь знайдеными трупами було 18 бѣлыхъ, прочіи мурины. Здаеть ся, що всѣ 116 робѣтниківъ, котрі зѣстали засипаніи, знайшли смерть подѣ землекъ.

— Въ Річмондѣ, Ва., въ келіи одного вязня знайдено приладѣ до робленя грошей. Уже вѣдѣ довшого часу выходили зъ вязницѣ подробней грошѣ 5 и 10 центѣвъ, але нѣхто навѣтъ не приукавъ, чтобы ихъ выроблювано въ вязницѣ. Машинка ся е дуже просто конструакція, а грошѣ выроблюваніи зъ блахи. Вытиски на грошахъ були вѣсѣмъ вѣрныи, познати ихъ можна було лишь по звуцѣ и тягарѣ.

— Въ Нью Йорку померъ на затѣщене сердца 24 лѣтний молодець, котрый важивъ 425 фунтовъ.

— Въ Бруклинѣ, Н. Й., залюбивъ ся молодой Италианецъ въ сестру своего товариша и часто заходивъ до неи до дому. Се не подобалось еѣ братови и вѣнь забороливъ вступу до хаты товаришова. Однакъ залюбленый не зважавъ на нѣякія перешкоды и знова зайшовъ до любки. Тутъ однакъ стрѣтивъ товариша, котрый завѣзавъ його, абы сейчасѣ забравъ ся зъ вѣдси. А коли сей не хотѣвъ вѣддалати ся, розлюченый братъ вытагнувъ револьверъ и три разы стрѣливъ до любка своей сестры. Смертельно раненый въ дорожѣ до шпиталу померъ, а убійцю арештувала полиція.

— Въ Оссингѣ, Н. Й., згинуло на электричномъ столѣдци двоихъ людей за судженыхъ на смерть минушого року. Оденъ зъ нихъ, Франкъ Ріміері, замордувавъ подчасѣ суверечки своего товариша. На электричномъ столѣдци йшовъ зъ хрестомъ въ рукахъ, супроводженый двома священиками. Другий, Кевігъ, замордувавъ свою жѣнку, зъ котрою живъ на вѣру а вѣдтакъ хотѣвъ собѣ вѣдо-

брати жите и завдавъ собѣ кілька ранъ штилетомъ. На смерть йшовъ свободно и спокѣйно, просивъ лишь скоро зъ нимъ покѣнчити, а по смерти спалити тѣло.

— УЧИТЕЛЬСКИЙ курсъ въ Винипегу, Канада, заснованный консерватистами, отворено 16 лютого 1905. Курсъ сей складаеть зъ низшого и вышого, зъ котрыхъ каждый тревае 10 мѣсяцѣвъ. На низшій курсъ принято 22 Русинѣвъ а на вышшій 10. Всѣ они достають мешкане и харчѣ въ свѣтлу. Языкѣ рускій, все исторію натуральну, физіку и господарку выкладае п. Я. Макогонъ, языкѣ англійскій и математику выкладае въ заступствѣ п. Ч. Камѣньскій.

— Въ Торонто, Онтарио, Канада, выхрестила ся одна Жидѣвочка, котра недавно приѣхала зъ Галичины, до своего парубка, зъ котрымъ довшій часѣ еще въ Галичинѣ любила ся. По недѣвгомъ часѣ, якъ вона приѣхала до него, вѣнь сказавъ, що если выхреститъ ся, то возьме еѣ за жѣнку. И по правдѣ вона ся выхрестила и вѣнь зъ нею оженивъ ся. Хотя еѣ Жиды проклинали и рожили еѣ не зробили.

— Въ Бломфилдѣ, Н. Дж. молодъ жѣнка строѣла газомола двоє своихъ дѣтей, а вѣдтакъ хотѣла вѣдобрати собѣ въ той самыи способѣ жите. Однакъ еѣ вѣдратовали. Лѣкарѣ були тои гадки, що она сповнила се убійство зъ божеволя, однакъ жѣнка та рѣшучо тому запречила, немовби она зробила се по дурному, бо она добре обдумала, заки взяла ся до того дѣла. Уже передѣ трома днями хотѣла она строѣти дѣти газомъ, але коли побачила, что они мучатъ ся, заразъ вынесла ихъ на свѣжій воздухъ и они вѣдждали. Дперва вчера, коли дѣти заснули, она дала имъ вдикувати газъ, и они уже больше не збудились. Еѣ лише дуже жалѣ, что она не згинула вразѣ зѣ своими дѣтьми.

— НЕДАЛЕКО Джерзи Сити, Н. Дж. одна учителька входячи до школьной класы, поховзнула ся и упала въ задѣ на голову. Дѣти поднесли еѣ чимъ скорше на ноги, але въ той хвилѣ стратила она зѣръ, котрого доси еще не вѣдзискала. Лѣкарѣ не мають надѣи привернути еѣ зѣръ.

— Въ Нью Йорку, при 128 улицѣ напавъ передѣ кількома днями якійсь злочинець на прохожу жѣнку, и зѣръ еѣ зѣ шѣи брѣшку зѣ діамантомъ. Полиція довшій часѣ за нимъ слѣдила, але вѣгде не могла його знайти. Дперва въ три дни по томъ випадку, достае полиція анонимный листъ, що злочѣй пробувае въ одной каменицѣ на 138 улицѣ. Полиція и тайнй детективъ обступили дѣмъ, и дперва на другии день вышовъ злочѣй зѣ своей криѣвки и вѣдѣвъ въ руки полиціи. Сейчасѣ перешукано его помешкане. Тамъ знайдено куферъ зъ рѣжными дорожечностями и зѣ подѣйнымъ дномъ. На другомъ днѣ были рѣжныи знаряды до перетоплюваня золота и два фунты динаміту. Злочинца замкнено.

— ПОМѢЖЬ Файрлянь а Джерзи Сити выскочивъ зѣ шинѣ потягъ и пять вагонѣвъ вразѣ зѣ 244 пассажирами злетѣли зъ высоты 12 стѣпъ на долину. Одна дѣвчина забита, а 71 особѣ меньше або больше раненыхъ.

— НА рускій театръ у Львовѣ зѣбрано въ мѣсяцю сѣчню 5.316 коронѣ. Загаломъ зѣбрано дотеперь 131.320 коронѣ.

— ДУЖЕ цѣкаву статистику подае англійске бюро работы, про зарѣбки тамошнихъ рѣльныхъ робѣтниківъ. Платня рѣльныхъ робѣтниківъ побольшалась тамъ вѣдѣ року 1898 о 6 процентѣ, и пересѣчно зарѣбляе тамъ робѣтничѣ лише \$3.94 тыжнево. Не всюда, платня е однакова. Въ заходной Ирландіи, примѣромъ, платять робѣтничѣ пересѣчно \$2.40. Въ загалѣ положене земельныхъ робѣтничѣвъ въ Ирландіи е найгорше. Найлѣпше зарѣбляють рѣльнии робѣтничѣ въ промысловыхъ центрахъ Англій, Шкоціи и Валліи. Тамъ платня ихъ доходить до \$5.32 тыжнево. Въ чисто рѣльничихъ округахъ тихъ краѣвъ зарѣбляють 3.48 тыжнево. Притѣмъ треба зазначити, що удержане родины зложенои зѣ 6 душѣ коштуе тыжнево въ Англій \$3.24 въ Шкоціи \$3.64 а въ Ирландіи \$2.50. До того не вчислено помешканя, убраня, опалу, тютюну и напѣтковъ. Картофля е головной поживоу у цѣлой Англій. Зѣ мяса найбольше ѣдятъ свинину и свинину. Ось такой вѣдносини середѣ рѣльныхъ робѣтничѣвъ въ Англій. Безперечно що незавидній и

лихй, але порѣвнаймо ихъ зѣ вѣдносинами галицкихъ робѣтничѣвъ, а що тогдѣ скажемъ?

— Въ Нью Гейвенѣ, Конн. заноситъ ся на великій страйкъ зѣ палачѣвъ зелѣзничихъ. За страйкомъ голосовало пять разѣвъ больше робѣтничѣвъ, чимъ проти страйку. Зарядъ зелѣзничѣвъ знайшовъ ся въ великомъ клопотѣ, бо рухъ зелѣзничѣвъ не може бути застановленый, треба отже вволити бажаня робѣтничѣвъ, але тутъ успѣшили студенты зѣ университету Бѣль зѣ своими услугами, що они заступлять мѣсце страйкуючихъ. Се вже не пршій випадокъ, що студенты университету въ Америцѣ суть страйколомимами. Тутъ псови на чоботы идея, тутъ лишь бизнессъ. Такъ робитъ университетска молодѣжь американска, а возьмѣмъ мы на увагу, кѣлько то нашихъ студентѣвъ въ Галичинѣ за страйкъ було арештованыхъ, а що передѣ тѣмъ и теперь роблять студенты въ Росіи?!

— КОЛО Нью Йорку напали два замаскованіи опришки на прохожого купця; йдену зѣ нихъ приложофъ йому до устъ захлѣороформовану хустину, и поваливъ його на землю. Коли купецъ пришѣвъ до себе, завважавъ бракъ [золотого годинника зѣ ланцушкомъ вартости \$150 и всеи готовки, яку мавъ при собѣ. Повѣдомлена о нападѣ полиція слѣдитъ за злочинцемъ.

— Въ Ютицѣ, Н. Й. побила учителька въ школѣ дѣвчинку. Коли дѣвчинка зѣ плачомъ пришла до дому и о всѣмъ розповѣла, батько сейчасѣ зажадавъ арештованя учительки, що и стало ся. Учителька е оскаржена о нападѣ въ першѣи степени.

— Въ Бруклинѣ, Н. Й. въ бѣльи день напале на улицу 8 драбѣвъ на прохожого молодого чоловіка и подѣ загрозою смерти зажадали вѣдѣ него нового верхнього сурдута. Сурдуть той спродали за \$1.00 якомусь муринови. Повѣдомлена о випадку полиція; арештувала всѣхъ вѣсьмохъ волокитѣвъ.

К 33
— ПРИ послѣднихъ выборахъ до угорского сойму вышшли два Русины: О. Михайло Балогъ зѣ Воллового въ Мармароскомъ комитатѣ и О. Михайло Артискогъ въ Бехерѣ, париского комитату. Оба належають до сторонництва Андрашого (либералы, котрі вѣдступили вѣдѣ пра-

вительственной партіи). В. Мункачевъ вышовъ посломъ Барта, Кошутовець, прѣдланный Русинамъ.

— „ДѢЛО“ доносить, что о. Плятонидъ Філясь повернувъ дня 7 с. м. зѣ Канады, де бувъ два роки на отоятелемъ духовной мисіи руской церкви, и обявъ становище провинціала чина св. В. В.

— ПОНАДѢ хату напѣмъ предѣдателя руской церкви въ Микиспортѣ, Па., М. Грацона перелетѣвъ бузько и привѣсь ему хорошу дѣвчинку, котра при крещеніи отримала имя „Ольга“. Даѣ Господи, чтобы новонарожденна ховала ся въ здоровю и росла на потѣху родичамъ, а на славу Украины Русн.

Другъ.
— ВЕЛИКИЙ огонь на вѣстьми минувшого тыжне мѣсто Емайру, Н. Й. Шкода выноситъ около 100 тысячѣ долларѣвъ.

Потреба

10 людей въ каждомъ стейтѣ, чтобы ѣздили и рознескоуднювали циркулярѣ та оголошеня нашихъ товаровъ. Платня \$75.00 на мѣсяць. \$3.00 денно на кошты подорожи и удержаня.

Kuhlman Co., Dept. S. Atlas Building, Chicago.

Понеже декотрі читачѣ „Свободы“ не були въ силѣ прислати передплату до 1-го сего мѣсяця тому

Се золоте перо дамо зовѣсь даромъ

каждому кто пришле на „Свободу“ неменче якъ два доллары, найдальше до 1-го Цвѣтна 1905 року.

Адресъ: Svoboda, Box 353, Scranton, Pa.

Хто зашле
Иванови Неметови докладній адресъ Русинѣвъ и Цѣляковъ працюющихъ на фабрикахъ въ Америцѣ, той достае прекрасный дарунокъ.
John Nemeth, 457 Washington St., New York.

Мультиплі.

Япаньскій кам'янярь.

(Казка).

Переклавъ Ярославъ Весоловскій.

Живъ колись чоловік, що изъ скель витісувавъ кам'яне. Його праця була безмежно важка, трудъ великій, але платня була дуже мала; изъ сеи причини бувъ вінъ невдоволеный. Часто зотхавъ, а разъ одинъ навѣть заплакавъ:

„Ехъ, якби я бувъ богачемъ та мѣгъ спочати на „балаг балегъ“*) изъ опоною изъ червоного шовку!“

Нехай стане ся після твого бажаня.“

И забогатѣвъ. Спочивавъ на „балаг балегъ“ изъ опоною зъ червоного шовку.

Саме туды проїздивъ король изъ почотомъ лицарѣвъ бѣля своеи колясы. Слуги держали надъ головою короля золотый „пайонгъ“ (**).

Якъ богатый чоловікъ се побачивъ, ставъ завидувати, чомъ се надъ його головою не держать золотого „пайонгу“ и бувъ невдоволеный.

Зотхнувъ тай промовивъ: „Хотѣвъ бы я стати королемъ.“

Въ ту мить появилъ ся зъ неба ангель и сказавъ: „Нехай стане ся після твого бажаня.“

Такъ ставъ давный кам'янярь королемъ; передъ и за його возомъ ѣхали лицарѣ, а надъ його головою держали золотый „пайонгъ.“

Сонце свѣтило ясно, а його жаркї промѣнї палили землю такъ, що всюды повяли трави.

Король ставъ нарѣкати, що сонце обпалило йому тварь, та що має надъ нимъ власть. Проте не бувъ вдоволеный.

Зотхнувъ зновъ и закликавъ: „Хотѣвъ бы я стати сонцемъ!“

Въ ту мить появилъ ся зъ небесъ ангель и сказавъ: „Нехай стане ся після твого бажаня!“

Король ставъ сонцемъ. На всѣ усюды высилавъ свое промѣне и въ долину и въ гору; на право и на лѣво. Паливъ земельну траву, обпалювавъ лица князѣвъ, що жили на землі.

Та мѣжъ нимъ а землю станула хмара, а вѣдъ неи соняшне промѣне вѣдбывало ся.

Розгнѣвавъ ся, що знова стрѣтивъ ся изъ опоромъ и нарѣкавъ, що хмара могутнѣйша вѣдъ него и зновъ бувъ невдоволеный.

Хотѣвъ бути хмарою, що мала таку силу.

И зновъ прилинувъ изъ небесъ ангель и промовивъ: „Нехай стане ся після твого бажаня!“

Отже зробивъ ся хмарою, станувъ мѣжъ сонцемъ а землю, поглотувавъ соняшне промѣне, а трава зновъ позеленѣла. Хмара посилая на землю дощъ у великихъ краплинахъ, рѣки зобрали, гудѣли потоки. Надмѣръ воды понѣвечивъ велику скѣлькѣсть пѣль, та одна крапля впала на скалу, що не хотѣла помякнути. Спала зъ неѣ вѣдтакъ струями, але скала не змякала.

Розгнѣвавъ ся, що скала не змякла помимо сили и зновъ бувъ невдоволеный.

Закликавъ: „Отже скала могутнѣйша вѣдъ мене! Хочу бути скалою!“

Зновъ прийшовъ ангель изъ неба и сказавъ: „Нехай стане ся після твого бажаня!“

Перемѣнивъ ся въ скалу, ставъ неповоружно, якъ свѣтило сонце, не рушавъ ся й тодѣ, якъ ишовъ дощъ.

До скалы прийшовъ чоловікъ изъ джаганомъ, острымъ долотомъ и важкимъ молотомъ и ставъ лупати изъ скалы кам'яне.

А скала мовила: „Щожъ се? Той чоловікъ має надъ мною перевагу и лупить изъ мене кам'яне.“ И зновъ бувъ невдоволеный.

Тожъ закликавъ: „Я слабшій чимъ вѣдъ, хотѣвъ быти тымъ чоловікомъ.“

Піаъ небесъ зновъ зѣступивъ ангель и сказавъ: „Нехай стане ся після твого бажаня!“

И зновъ ставъ кам'яняремъ. Вѣдлуплювавъ кам'яний вѣдломы изъ скалы. Була се важка праця тай заробокъ бувъ невеличкїй, але чоловікъ... бувъ вдоволеный.

Зъ „Буквинни“.

*) Балаг-балегъ — східний ношъ похожий на лѣжко.

**) Пайонгъ — парасоль, ознака знаменитого роду.

Заяць зъ Інубы.

(Япаньска народна казка).

Було колись вѣдмдесять и оденъ братѣвъ, що були князями въ краю. Они дуже завидували оденъ другому, бо каждый зъ нихъ хотѣвъ королемъ бути и панувати надъ другими та й въ цѣломъ краю, а до того ще й всѣ залюбили ся въ одной и той самой княгини. А то була, якъ може знаете, княгиня Яками зъ Інубы. Наконць згодили ся всѣ на те, що подуть разомъ до Інубы и тамъ будуть по черзѣ пробувати, котрого княгиня зъ нихъ собѣ выбере. Але хочъ вѣдмдесять зъ тыхъ братѣвъ и задростили оденъ другому, то все-таки всѣ разомъ въ томъ годили ся зъ

собою, що ненавидѣли вѣдмдесять першого, котрый бувъ добрый и лагодный и не любивъ ихъ задля ихъ люлости и сварливости.

Коли выбрали ся въ дорогу, наклали на бѣдного наймолодшого брата свои рѣчи та казали ему ити за собою, мовъ бы вѣдъ бувъ ихъ слугою, а то прецѣ бувъ ихъ рѣдний братъ и такїй самый князь якъ и они самї.

Коли они такъ ишли, прийшли тихъ вѣдмдесять князѣвъ до рога Кета; тамъ застали якогось бѣдного заяця, котрому хтось стягнувъ цѣлый его кожушокъ и вѣдъ лежавъ тутъ дуже хорый и нужденный. Тыхъ вѣдмдесять князѣвъ сказали до заяця: Мы тобѣ пора- димо, що робити. Иди та скупай ся въ морекѣй водѣ, вѣдтакъ положи ся де на горбѣ, щоби вѣтеръ тебе обсушивъ. Тодѣ тобѣ, такъ мы тобѣ обѣцуюмо, вѣд- рѣсте зновъ твої кожушокъ. Бѣдний заяць повѣривъ имъ, пошовъ и скупавъ ся въ мори а вѣдтакъ подо живъ ся на сонци, щоби вѣтеръ его обсушивъ. Але коли солоня вода на нѣмъ обѣсхла, шкѣра на нѣмъ всюды попукала, що его страшно болѣло и вѣдъ ажъ кричавъ зъ болю та ще горше бувъ хорый якъ передъ тымъ.

Але вѣдмдесять и першїй братъ приставъ ся бувъ далеко поза тамътими другими, бо вѣдъ нѣсѣ ихъ рѣчи; та наконецъ ирїшовъ и вѣдъ на горбѣ, ажъ угинаючись подъ своимъ тягаромъ. Коли побачивъ заяця, спитавъ его:

„Чого ты тутъ лежишь и кричишь?“

„Мой любый — вѣдповѣвъ ему заяць — зажди хвилинку а я розкажу тобѣ цѣлу мою исторїю. Я бувъ на островѣ Окі и хотѣвъ перейти до сего краю. Я спершу не знавъ, якимъ способомъ, ажъ наконецъ прийшла менѣ щаслива гадка. Я сказавъ до крокодилѣвъ, що плавали у водѣ: Будемо числити, кѣлько крокодилѣвъ есть у водѣ а кѣлько заяцѣвъ на землі. Зачинаймо вѣдъ крокодилѣвъ. Ходѣтъ сюды и ставте ся въ поперекъ оденъ за другимъ вѣдъ сего острова ажъ до рога Кета; я буду ити по васъ и числити, ажъ такъ перебѣжу на другїй бѣкъ. Коли васъ такъ пере- числю, то будемо числити заяцѣвъ и побачимо, чи бѣльше заяцѣвъ, чи крокодилѣвъ. Крокодилѣ пристали на те и поклали ся рядомъ. Я перебѣгъ по нихъ и числивъ ихъ при томъ та хотѣвъ якъ разъ ско- чити на берегъ, коли ставъ смѣяти ся и сказавъ: Вы дурнїй крокодилѣ, менѣ байдуже кѣлько есть васъ всѣхъ, менѣ треба лишь було моста, щоби пере- рейти черезъ море. Охъ, чомужъ я похваливъ ся, за- тимъ ще станувъ на сухой землі! А то послѣдний крокодилѣ, що лежавъ на самѣмъ кѣнци, вхопивъ мене и обдеръ менѣ весь мой кожушокъ.“

„Добре тобѣ такъ, бо ты ихъ ошукавъ — сказавъ вѣдмдесять и першїй братъ; — але розповѣдай дальше свою исторїю.“

„Коли я такъ лежавъ и кричавъ, — говоривъ за- яць дальше — порадило менѣ вѣдмдесять князѣвъ, що передъ тобою сюды переходили, щоби я скупавъ ся у морекѣй водѣ и обсушивъ ся на вѣтрѣ. Я такъ и зробивъ, а теперъ менѣ сто разѣвъ горше якъ було передъ тымъ; цѣле тѣло мене болѣтъ.“

„Тодѣ сказавъ вѣдмдесять и першїй братъ до за- яця: „Иди борзенько до рѣки, она таки ось тутъ бли- зенько. Обмый ся добре въ свѣжѣй водѣ, набери вѣд- такъ порошокъ зъ цвѣту травъ, що росте надъ бере- гомъ, посипъ его на землю и обкачай ся въ нѣмъ добре; коли такъ зробишь, то шкѣра на тобѣ загоить ся а кожушокъ знова тобѣ вырасте. Заяць зробивъ такъ, якъ ему той братъ порадивъ, и бувъ вѣдъ того часу зовсѣмъ здоровый а кожушокъ вырасъ на нѣмъ ще густѣйший, якъ бувъ передъ тымъ.“

Тодѣ сказавъ заяць до вѣдмдесять и першого брата: Зъ тыхъ вѣдмдесять князѣвъ, твоихъ братѣвъ, не сподобае собѣ княгиня зъ Інубы нѣякого. А хочъ ты носишь ихъ рѣчи за ними, то княгиня буде твоя а зъ нею и ей край. И такъ стало ся дѣйстно; кня- гиня не подобала собѣ анѣ одного зъ тыхъ вѣдм- дѣсятъ братѣвъ, а выбрала вѣдмдесять першого, бо вѣдъ бувъ добрый и щирый. Вѣдъ ставъ опѣсля коро- лемъ въ краю и они обое жили собѣ щасливо ажъ до кѣнца житя.

Похоронъ жебрака.

Целара Болѣяка.

Гей на-бѣкъ, на-бѣкъ, люде!

Для путника дорога!

То жъ чути „Со святими“,

то жъ видко знамя Бога!

Несуть убогї люде

убогу домовину, —

нужденне тѣло вbrane

въ нужденную свитану.

Нѣхто по нѣмъ не плаче,

шкѣда для него хвиляки.

Клякайте на колѣна, —

хочъ се жебракъ бувъ тѣльки.

Гей на бѣкъ, на-бѣкъ, дуки!

Иде путникъ до могилы!

Бѣда и голодъ очи

слѣпїи ему закрыли.

Зъ двѣницѣ двѣднѣ голосить:

„Зрѣнавъ ся вѣдъ зъ метою!

Скѣнчило ся терпѣне!

Вдоволенъ вѣдъ собою!“

Чи царъ хто, чи жебракъ хто —

могила всѣхъ погодить.

То жъ тихо вы въ коронѣ! —

жебракъ сюды надходить!

Гей на бѣкъ, на-бѣкъ, сильнї!

Днесъ путникъ кости зложить.

Судьба у вѣчну урну

одно жите положить.

Чого червакъ не сточить,

те зникне въ земнѣмъ зонѣ.

Таке и тыхъ чекас,

що ходять у коронѣ.

Чи бѣдний, чи богатый, —

смерть не простить нѣкому

То жъ уступайтесь, гордї! —

жебракъ иде до дому!

Гей на-бѣкъ, на-бѣкъ, можнї!

Се путникъ переходить

на тихїй ланъ до Бога,

де смерть лишь верховодить.

То-жъ главы преклонїте!

на судъ крѣпїте ся правнї!

Судя для всѣхъ однакї —

и строгїй и ласкавий.

Оставьте глумъ и насмѣхъ, —

бо буде вамъ трѣвога!

Гей на-бѣкъ, верховоды! —

жебракъ иде до Бога!

Зъ „Руслана“.

Листъ изъ Старого краю

З нашихъ народнихъ справ.

По скінченю соймової се- сїї розгорїла ся була — якъ я доносив у своїмъ часі — політична боротьба міжъ сторонниками д-ра Олесницького, голови „Руського Клубу“ в галицькїмъ соїмі, а про- тивниками його соймо- вої політики. Отя бо- ротьба почала ся спершу по газетахъ, а длїи почала захипувати щоразъ ширшї круги, викликати відповіднї ухвали по вічахъ і т. д., — ажъ зїздъ національно-демокра- тичної партїи, який відбув ся 26 грудня 1904 р. у Львові, положивъ їй по ча- сти кїнець, привнявши у- хвалу, щоби з огляду на теперїшнї відносини вести дальшїю політику якъ най- стрїйшими способами.

Отя боротьба противъ по- літики д-ра Олесницького характеристична тимъ, що її вела не лишъ та часть галицько-руської суспіль- ности, яка загаломъ не го- дить ся на національно-де- мократичну політику, якъ пр. радикальна партїя, але противъ політики д-ра Олес- ницького виступала була такожъ часть національно- демократичної партїи, міжъ иньшими такожъ головна газета тої партїи — „Дїло“.

Цїла дискусїя в тїй — справі могла-бъ стати дуже позиточною, коли-бъ її були вели цїлий час у принципїальнїмъ тоні і не зводили на особи, та коли-бъ у нїй не були промовчува- ли нічого, доки справа цїл- комъ не роз'яснить ся. Одна- кую дискусїю перервано в по- ловині, після ухвали зїзду національно-демократичної партїи, такъ що не скінчила ся вона наслідкомъ обопіль- ного порозумїня, а штучно її придушили.

В послѣднїмъ часі розгорї- ла ся в насъ зновъ доволї го- рача „театральна дискусїя“. Почалась вона статею про- фесора львівського унївер- ситету М. Грушевського в „Літературно-Науковімъ Вістнику“ (книжка за сі- чень 1905), де проф. Гру- шевський радить ті гроші, які доси зібрано на театр, обернути на закладане при- ватнихъ руськихъ гімназїй.

Противъ сего проекту проф. Грушевського висту- пивъ найперше ширшїй кру- жокъ нашихъ визначнихъ лю- дий (голови руськихъ това- риствъ, члени комїтету бу- дови театру, і т. п.) з за-

авою, ще будова руського театру, се kwestїя націо- нальної чести руського на- роду і тому гроші, зібранї на будову театру, мусять бути ужитї лишъ на ту цїль, а зрештою якби їхъ хотїти ужити на що иньше, то треба би перше запитати тихъ, що ті гроші склали, а се з огляду на величезне число жертводавцїв рїч зов- сїмъ не можлива. В тїй ві- дозві виступлено противъ про- екту проф. Гру- шевського такожъ з того бо- ку, що коли звертаєть ся очи публики на рїжнї цїли рївночасно, то тимъ самимъ ослаблюєть ся акція в на- прямї здїйсненя одной цїли, якою есть теперъ будова руського театру.

Противъ проекту проф. Грушевського виступавъ та- кожъ бувшїй гімназїяльний директоръ п. Олександр Борковський, отже чоловік, який у справі гімназїй має безперечно багато досвѣду. Перестудїювавши державнї приписи що-до закладаня приватнихъ гімназїй, дока- зує вінъ на основі тихъ при- писїв, що надъ приватними гімназїями має краєва Рада шкільна і міністерство про- сьвітї таку власть, що в кождїй хвилі можуть їмъ скрутити карк, такъ що істноване такихъ гімназїй було би з політичного боку для Русинівъ навѣть шкідли- ве, бо ті боячи ся, аби мї- родатнї круги не скрутили карку їхъ приватнимъ гімна- зїямъ, мусїли би поступати в політичнихъ справахъ дуже покїрно. Під теперїшню хвилю стоїтъ на тїмъ, що й одна і друга сторона при- знає собі рацію в тїй спра- ві, і одні хотять театру а другї приватнихъ гімназїй.

Що-ж, і театръ здавъ би ся, особливо тепер, аби польська шпята з насъ не глузувала, що безъ „крає- вихъ“ 300 тисячъ Русини не годнї побудувати театру, — здавъ би ся тимъ кругамъ нашої суспільности, які всю свою національну честь бачать у зверхнїмъ блиску і в тїмъ, аби заїмпонувати По- лякамъ, — і приватнї гімна- зїї здали би ся... Ще бїль- ше здали би ся примїромъ народнї школи для се- лян, аби по нашихъ селахъ на було 60—80 прд. аналь- фабетїв, та якась ширша економїчна акція, аби селяни не пухли з голоду, але до такихъ „явизькихъ“, „буденнихъ“ справъ навѣть не сходять наші патріоты...

Остаточнѣ гімназія, се бїльше для дїтїй руської інтелїгенції, якъ для дїтїй селянськихъ, тїмъ бїльше приватна гімназія, в якїй треба буде оплатити і за науку і складати всякї такї за іспити в держав- нихъ гімназїяхъ і ще бути в непевности, що можна при іспитї перепастї. При тїмъ хто хоче посылати ди- тину до гімназїї, то може від бїди послати її до поль- ської.

Зовсїмъ иньше рїч народнї школи чи то для дїтїй, чи (в формі „курсїв“ для аналь- фабетїв) для старшихъ. Тимъ нема де набрати просьвітї і коли її їмъ не дамо, то широкї верствї нашого на-

рода остануть завжди темними.

Тільки біда власне, що всю нашу політику веде руська духовна і світська інтелігенція не зі становища народних, селянських потреб, а зі становища своїх власних потреб, потреб інтелігенції і тому в нашій політиці багато більше кричать ся про потребу гімназій, університетів, театрів, про покращення руських урядників при авансах, як про потребу народної просвіти та про той нечуваній економічний визиск, під яким стогне на кождім кроці наш народ.

Що ж до самої справи: театр чи гімназія? — то найліпше було би, аби обі сторони менше зживали слів та паперу, а кожда взяла ся до роботи задля здійснення того проекту, який їй милійший, а тоді замість статей будемо може мати справді і театр і приватні гімназії. Се буде ще й тому користне, що найліпше можна буде пізнати, чи вдасть ся нам удержати приватні гімназії, коли на пробу заложимо хоч одну.

Руське бюро праці в Німеччині.

Свого часу старало ся товариство „Просвіта“ о концесію на заложене бюро праці, але намістництво її не уділило. А що потреба такого бюро з огляду на те, що щораз більше нашого народу шукає зарібків поза границями краю, ставала щораз більша, то таке бюро завдяки заходам національно-демократичної партії заложено в Німеччині в місті Найберуні, зараз коло галицької границі.

7 лютого 1905 М. Д.

ДОПИСИ.

Зь Holyoke, Mass.

Передь недовгим часомъ приїхавъ тутъ рускій молодець за роботою. Доставши працю, не довго живъ свободний, бо невдовзъ доставъ ся въ „полонь“. Одной „панни“ Польки. — Тая „панна“ Полька сказала Петрови, (бо таке має имя той молодець), що коли-бъ вонъ хотѣвъ, и мавъ охоту, (а передовсѣмъ грошѣ), то вона готова его ушасливити, значить, готова вѣдати ему свою руку, и дѣлати зь нимъ долю добру и лиху. — А що вона не має придушѣ и зломаного шельюга а до того еще щось зо 150 коронъ довгу, котрый не вѣдала еще за „шифкарту“ — то се повинно бути для Петра дробниця. Бо и щожъ то значить, тихъ колькадесятъ долларѣвъ, коли въ замѣнъ буде мати жѣнку, не рахуючи уже поцѣлувѣвъ и другихъ любощей жѣночыхъ, котрыми вона ушасливить Петра по весѣлю?.. Петрови ажъ моторошно стало, на таке щастє... Господи! Якъ тутъ не женитись, коли дѣвичина сама накидаєсь. А що Петро має „грейцарѣ“ тожъ пошовъ до „ойца

Францѣшканѣна“ (мѣсцевого польского пароха), заплативъ оповѣди, справивъ „залюты“, то значить купивъ чотыри чи пять „кекѣвъ“ пива, щось зо два гальоны горѣвки, ну, и невдовзъ суодѣвалисьмо, ситуть руского весѣля. Коли до весѣля було уже все готове, „панна“ Полька сказала Петрови, (мабуть зь сердечной любви) щовонъ мусить чути ся дуже щасливимъ, и думнымъ, що бере за жѣнку польску дѣвчину, а не яку тамъ небудь руску нездару... Дальше казала „панна“ Полька Петрови, що вона робить зь себе велику жертву (?), що йде за Русина... Але вона, Полька, уже на нѣщо не дбає, и готова вѣдати свою руку Русинови, лишь въ замѣнъ вѣдъ своего Петруня жадає такою малою, малесенькою рѣчи, щобы вонъ по весѣлю приставъ на еѣ „копито“, або инакше сказати, щобы такъ танцювавъ, якъ вона ему заграє... Ага! то туда йде? подумавъ собѣ Петро. А що вонъ не въ „тѣмъ“ битый (?), и не зь одной печѣ хлѣбъ уже жѣвъ, то не тѣлько що подякувавъ „паннѣ“ за еѣ поцѣлуѣ и другій любощѣ жѣночій, котрыми мала его ушасливити по весѣлю, и хотий „панна“ запевняла Петра, що ему тыхъ жѣночыхъ спеціалѣвъ николи не забракне, бо вона вже розумѣе подекуды... Петро таки на своимъ поставивъ, пошовъ собѣ геть и глядає собѣ руской дѣвчини, а про Польку, котра хотѣла его такъ дуже ушасливити (?) и чути не хоче.

Зь того можуть брати примѣръ всѣ нашій рускій молодцѣ, котрї мають охоту женитись, а то тому, щобы не дали зловитись перпоій-лѣпшой дѣвчинѣ, бо не все золото, що блѣстить... Рожа дуже гарный цвѣтъ, а однакъ неосторожний подрапатись може, если хоче еѣ зѣрвати... Тожъ осторожно!

А такимъ польскимъ дѣвчатамъ, що думаютъ, що вони лѣпшій вѣдъ нашихъ рускихъ дѣвчатъ, и що почитуютъ себе за жертвы, тому що виходять за рускихъ молодцѣвъ — можемо засиѣвати ось такъ: Тожъ Ляшко така думна, щось ты въ подѣ Бракова? Я ти скажу, що я лѣпшій, бо я вѣдо Львова! Ты ся хвалишь, що жѣночу справу вже утѣмьш? Нашой мовы й обычаѣвъ ты не розумѣешь! Ой возму я дѣвчиноньку зо сторулѣ рѣдненькихъ. Що до праці не жлаує Рученятъ бѣленькихъ! А якъ вѣде коломийки оченькомъ примружати, То готовъ емъ въ огонь пойти вѣдъ зь нею... о Боже! Ось таке дѣвча возму й будеть ся любити... Тобѣ Ляшко въ кулакъ дати — другого ловити...!

Михайло Вєля.

Зь Реймі, Па.

Рамейска, руска парохія поступила одвымъ крокомъ напередѣ. Имено, на парафіяльномъ митингу, на

дни 5 Фебр. с. р. утворено постійну посаду дяко-учителя — и принято на се мѣсце п. Н. Джмелика, чоловѣка трудолюбивого и вѣдданого народной справѣ. Що для американьскихъ Русинѣвъ доконче потрібнї суть свои, рускій школы, о тѣмъ не може навіть вѣхто сумнѣватись; бо, коли наша дѣтвора въ Америцѣ буде учитись и вмѣти по англійскій, а по своему нѣчого, тодѣ дуже легко и скоро вѣдчужить ся она, вѣдчураєсь и пропаде для рускости. Длятого намъ треба усильно старатись о те, щобы въ серця руской молодѣжи въ Америцѣ вляти руского духа, щобы привязати еѣ до своєю народности; а що подѣ симъ зглядомъ найбѣльше може зробити руска церковь и руска школа — се кождому ясно. Вирочѣмъ въ рускихъ школахъ въ Америцѣ повиннї учитись не лише дѣти, але й (вечерами!) доросли и старшї, котрымъ славетнїй, старокрѣвїй польскї чи мадярскї порядки не дали навіть змоги понохати азбуки, а котрї въ Новѣмъ Свѣтѣ вѣдчувають ажъ надто на собѣ, що се значить бути темнымъ середь просвѣченого, американьского загалу.

Може воно й правда, що Ивасеви лекше чогось навчити ся, якъ Иванови, зь другою одначе стороны звать горшкѣвъ не дѣлять, йно люде, и чоловѣкъ може и на старости лѣтъ научитись подписати бодай свое имя и познати „номеръ“...

Якбы тамъ зрештою и не було, а треба сподѣватись, що вы, Братя Русины, зь Реймі и околицѣ, спромогти ся на руску школу, будете старати ся о се, щобы та школа принесла вамъ хосенъ, щобы дѣточки вашї, замѣсть пустувати вѣдъ Апрѣля до Септембра, ходили пильно до своєї шкoлы та учились своєю, рѣдною, милозвучной руской мовы.

Дай то Боже, а новопоставленому дяко-учителеви п. Н. Джмеликови належить пожелати охоты, незломной витрвалости и добрыхъ успѣховъ въ его новой праці.

Зь Elmira Heights, N. Y. Дня 8 го Януара 1905 р., вѣдбувъ ся у насъ рѣчний парохіяльнїй митингъ, на котромъ выбрано слѣдуючїй новий церковнїй комитетъ на рокъ 1905: председатель Филипъ Ручкїй; заступникъ Митро Кавуличъ; касїеръ Василь Юрчакъ; заст. Илько Тарбай; секретаръ Иванъ Тарбай; раднї: Мовчанъ Кузма и Алексїй Курман; контрольна комїсія: Теодоръ Баранъ и Вартоломей Швайка; колекторъ Илько Тарбай.

Тї урядники заприсяженї и мають всѣ разомъ господарувати и кождий свою службу тримати якъ найточнїйше для добра нашей церкви. Почавши вѣдъ 8 Януара сего року маємо священяка въ нашѣй церкви разъ на мѣсяць а на жадає парафія въ всякой

потребѣ. Слѣдуюче Бого-служенє вѣдбуде ся 5-го Марта 1905. Тому просимо васъ брата и сестры по побѣвчыхъ плейзахъ, особливо зь Sauger, Pa. и Corning, N. Y. въ кождѣй потребѣ удавати ся до насъ, и горнѣть ся якъ найчсленнїйше до нашей церкви, бо вамъ тутъ найближе, а якъ завитають нашї колекторы разъ на мѣсяць до вашихъ хатъ, не выпускайте ихъ зь голыми руками а офѣруйте що чий можнѣсть а Богъ нагородить васъ сторицею. Маємо надѣю, що колись такъ приїде, що тотї три плейзы можуть творити одну громаду и утримати стало го священяка. Рѣвночасно складаємо сердечну подяку Русинамъ зь Corning, N. Y. за ихъ щедрїй жертвы на нашу церковь въ сумѣ \$20.75.

Ф. Ручкїй, председатель. П. Тарбай, секретарь. В. Юрчакъ, касїеръ.

Зь Филадельфія, Па.

21. Януара 1905 року приїхавъ тутъ зь Росїи, зь Украины, молодой чоловѣкъ Михайло Мойсеевичъ Лимаренко, котрый рокъ тому назадъ поїхавъ зь Америки до Росїи, де має вѣтця и матѣрь въ Богуславѣ, Кїївской губернїи. Вонъ має 2-ую льготу, по котрой не повиненъ йти до вѣйска, но нещасного молодого чоловѣка спѣткало горе. Значючи о тѣмъ, що не потребує йти до вѣйска, вонъ оженивъ ся, але не довше живъ зь молодою женою Марїєю Павловнєю якъ 3 мѣсяцѣ, коли його завѣзвали до вѣйска и назначили въ Москву, щобы тамъ подучивъ ся, а потому щобы пѣслати його проти Японцѣвъ. Подававъ Лимаренко прошенє, що має старого вѣтця и матѣрь, котрыхъ мусить удержувати, але начальство не звернуло на се жадной уваги и казало йому приготовитись до вѣйска. Однакъ Лимаренко зѣбравъ дещо грошей и приїхавъ до Америки.

Молодой Михайло Лимаренко оставляє въ Росїи молодую жену и старыхъ вѣтця и матѣрь, котрї зовсѣмъ не способнї заробити собѣ на харчѣ, но росїйске правительство нѣчого и не подумає о тѣмъ, скѣльки то подобныхъ ему людей оно загнало до Америки, кстрїи не хочуть класти ся покотомъ вѣдъ куль япаньскихъ.

Я думаю, що подобныхъ Михайлу Лимаренку людей е въ Америцѣ не сотки, але тысячѣ.

Иванъ Арсенїевъ Терещенко.

Зь Jersey City, N. J.

Въ насъ теперъ досить лихїй часъ, бо работа иде планно. Цукровнїя штапує вже мѣсяць: Людей, що робили въ цукровнѣ есть безъ работы около сѣмъ сотѣ. Але зато суть веселїи часы, бо весѣль и по трое буває въ тыжни. У насъ е много дѣвчатъ, а хлопцѣ приходять зь другихъ плейзѣвъ, а я нашї хлопцѣ ся женять Джжаньскїй, Нью-Йорскїй и Ньюарскїй. Е. К.

Зь Namaka, Alta., Canada. Уже давно монхъ дописѣвъ не було въ „Свободѣ“ а то тому, що не було насъ такого нового. Коло насъ зима дуже тверда, зимна. Морозъ бувъ на 52 степенѣ, такий морозъ, що я еще не видѣвъ такого за 5 лѣтъ вѣдъ коли я тутъ прибувъ до Канады. Коло насъ отвїрають ся на веснѣ файнї работы. Може достати будь хто роботу. На колѣвѣй дорожѣ дуже багато людей треба, друге, пускають рѣчку вѣдъ Calgary ажъ до Medicine Hat. На колѣѣ плата \$1.25 за 10 годинъ праці. Коло рѣки плата \$2.00 денно и може дуже много людей ся тамъ помѣстити. Теперъ чую, що сидять дуже много людей у Winnipeg безъ работы а безъ потребности, бо компанія С. Р. Р. повинна дати кождому чоловѣкови роботу, котрый черезъ лѣто робивъ. Отже я самъ робивъ у компанїи С. Р. Р. 3 роки тай дали менѣ лѣпшу роботу; вже 2 роки буде якъ я вѣзеромъ у цей компанїи и маю по \$2.25 за 10 годинъ праці.

Богато е тутъ такихъ, що приїде тутъ тай заробить троха грошей тай їде назадъ до краю и каже, що тутъ бѣда въ Канадѣ. А то неправда, бо тутъ побуде чоловѣкъ рокъ—два тай має зь чимъ ся вернути и еще грошей принесє та купить кавалокъ поля. А въ насъ въ Буковинѣ або въ Галичинѣ то бы хйба пасъ свинѣ панови якъ бы не мавъ кавалокъ поля своего. Не скажу на другого, але таки на себе самого, що якъ бымъ бувъ не втѣкъ до Канады то не знаю, що бы було зь мене.

Иордакі Ластѣвка.

ВЫКАЗЪ

жертвъ на „Народный Фондъ“ и на „Руску Бурсу.

1. Pittsburg, Pa.

а) На „Народ. Фондъ“.

На весѣлю Теодора Поливки Кульчичского и Розалин Созаньской зложили:

По 50 цнт., Теодоръ Гуть,

Петро Дащинець и Иванъ Пѣхота; по 25 цнт., И. Хабка, Теодоръ Дащинець, И. Ручка, И. Паславскїй, Г. Рознеръ, А. Ручка, Гр. Тулюкъ, А. Костюкъ, Ю. Да-

шинець, Гр. Штокайло, В. Кульчицкїй, И. Хроповскїй, Ив. Фуменякъ, В. Прокопикъ, А. Стефановичъ, Ст. Борейко, Из. Костюкъ; по 20 цнт., М. Стефанюкъ, И. Трвлякъ, Гр. Гуть; по 15 цнт., Илько Дащинець, Марїя Дащинець, Катерина Дащинець, Елена Дащинець; по 10 цнт., Анна Гучка, И. Котовичъ, Ю. Вапшука. Разомъ \$7.25.

Колектовали Изидоръ Костюкъ и А. Стафановачъ.

На Руску Бурсу:

Зложили на весѣлю Андрея и Анны Гальчакъ въ Mc-Kees Rocks по 50 цнт., М. Стефановичъ, А. Кани, Илько Петришинъ, Григорїй Криницкїй, А. Гальчакъ, по 25 цнт., И. Секула, И. Бодакъ, А. Стефановичъ, В. Малецкїй, Ш. Дзигонъ, П. Галїй, П. Губякъ, Анна Гальчакъ, И. Сабовъ, Марїя Андрейчинъ, Из. Костюкъ; по 10 цнт., Марїя Крїспи, Т. Хорошакъ; по 5 цнт., И. Андрейчинъ. Разомъ \$6.00

Збирали А. Кани и Из. Костюкъ.

2. Terryville, Con.

По 50 цнт., Михайль Бобикъ, Иванъ Загѣчевскїй; по 25 цнт., Иванъ Парлякъ, Петро Лепита, Николай Лиға, Филипъ Лиға, Семанъ Понко, Павло Дихъ, Захарїй Лиға, Асафатъ Дзямба, Михайль Вѣтикъ, Василь Вавринякъ, Иванъ Мучка, Пантайлемонъ Дзямба, Андрей Лиға, Тимко Кувара, Алексей Цѣхонъ, и Иванъ Гиря. Разомъ \$5.00.

Зѣбравъ Ив. Парлякъ.

3. Hazleton, Pa.

На хрестинахъ въ Атана Сторошки зложили:

По 25 цнт., Ф. Поливка, Атанасъ Сторошка, Олекса Сямута, Митро Ляборъ, Семанъ Сторошка, Стефанъ Поливка; Иванъ Гелюхъ 10 цнт., Иванъ Фонекъ 5 цнт. Разомъ \$1.65.

4. Olyphant, Pa.

Зь хрестинъ \$1.15.

Дякуючи сердечно всѣмъ жертводателямъ, остаю сѣ поважавемъ,

о. Павло Тимковичъ, 69 Linden str., Yonkers, N. Y.

— Хотите правовати ся, выставити кому повномочїє, купити або продати маетоу, достати сплатокъ, сколектовати грошѣ вѣдъ довжнїковъ або уволювати ся вѣдъ войсковой ексцезарїи, пишѣть до John-a Nemeth-a 457 Washington St. New York, N. Y. Вонъ вамъ все зробить якъ найлїпше и скоро.

Читайте, що каже Дрѣ Ландесъ:
Я маю найбѣльшу практику въ Сполученыхъ Державахъ, Канадѣ, Мексико и Полудневѣй Америкѣ.
Черезъ 20 лѣтъ я лѣчивъ Але сли можешъ бути вы- лѣченый, я тебе вылѣчу. Лѣчу лишь мужинѣ. Що небудь тобѣ долягає Але и вылѣчую ихъ. скажи або напиши менѣ. Вылѣчу кождый выпадокъ. Хоробы лѣхура и почокъ. до якого ся возму. Хоробы крови и шкѣры. Если е не до вылѣченя не беру ся до него. Утрата памяти. Сли не можешъ бути вылѣ- Утрата мужеекой силы. ченый, скажу тобѣ вылѣ- Утрата животности. ченый, скажу тобѣ вылѣ- Лѣчу безъ болю, не вздер- тврто. жу ю вѣдъ праці.
Що року лѣчу тысячѣ людей. Роблю сотки операцій шо мѣсяця. Вылѣчу тя дома, ели не можешъ прїйти до мене.
Памятай: Порада особнєта або листовна даромъ.
Сли еси хорый зайди або напиши до
DR. LEONARD LANDES,
140 E. 22nd St., New York, N. Y.

„SVOBODA“

(LIBERTY)

THE RUTHENIAN WEEKLY
published every Thursday
at 209 Linden Str., Scranton, Pa.

JNO. J. ARDAN,
Publisher and Editor.

Terms: Two dollars a year.

Established 1893

Advertising rates furnished
on application.

Entered as second-class matter July 16
1903 at the post office at Scranton, Pa.
under the Act of Congress of March 3,
1879.

„Свобода“

газета для руского народа въ
Америцѣ и органъ „Р. Н. Союза“,
выходить по тѣмъ же въ Четвергъ
и кошты:

Въ Америцѣ на 12 мѣсяцѣвъ... \$2.00
До старога краю на 12 мѣсяцѣвъ \$2.00
Въ Америцѣ на 6 мѣсяцѣвъ... \$1.00

Галичане можуть замовляти „Свободу“
черезъ Клягарю Шевченка ул. Чарнево-
го 26, Львовъ.

Оплачувати газету треба все-
гда зъ готу.

Грошъ треба посылати въ режістровані-
въ листъ, або черезъ експресовий, або
почтовый money order (моня ордеръ), Мо-
ney order, то е карточку, котру доставить
въдъ почтера або агента на експресовій
офісѣ, пошлать намъ, бо безъ того ми не
можемъ грошей доставити.

Адресъ:

„SVOBODA“
Box 353,
SCRANTON, PA.

Хто хоче, чтобы его адресъ змі-
нити мусить подати намъ, кромѣ
нового, такожъ свой старый адресъ.

Кілька слівъ

до родичѣвъ.

Кождый чоловікъ, що має
родину, має більшу водвѣ-
чальность якъ той, що са-
мотный. Вонъ водповѣдає
не лишъ за себе самого,
але и за свои дѣти, які по-
виненъ виховати на до-
брыхъ и пожиточныхъ чле-
новъ своего народа и су-
спѣльности.

Мѣжъ тымъ многі люде
закладають родинне жите
безъ найменшого розумѣня
великои водвѣчальности,
яку беруть на себе, а ще
деякій не мають и наймен-
шого понятя о вихованю
свого потомства та стара-
ють ся о его виховане не
разъ менше, якъ декотри
низши творы. Ся хибы вод-
бивають ся опѣсля не лишъ
на дѣтяхъ даныхъ родинъ,
але и на даній суспѣльно-
сти, на народѣ, до которо-
го они належать.

Тому не водъ рѣчи буде
мабуть подати тутъ кілька
простыхъ увагъ про се якъ
родичѣ повинни обходитись
зъ дѣтьми.

И такъ передовѣмъ ро-
дичѣ повинни памятали, що
аби добре виховати дѣти
на се не конче треба бути
богатыми. Богатство, грошѣ,
які ложите на дѣти не мо-
гутъ бути мѣриломъ вашою
любви до дѣтей, анѣ до-
казомъ, що ихъ добре вы-
ховуєте. Выбагливе убране,
страва и т. п. не роблять
дитину добре вихованю.

Все, о що родичѣ повинни
передовѣмъ старатись е,
чтобы виробити въ дѣтяхъ
везломный, стаый харак-
теръ, любовь до правды,

до людей, замиловане до
порядку, до працѣ.
Хочъ бы вы обеипували
свои дѣти всѣмъ, що они
забажуютъ, давали имъ все,
что лишъ можна купити за
грошѣ, вы не сповните ще
свога обовязку нѣ взгля-
домъ своихъ дѣтей, нѣ
взглядомъ свѣта середъ я-
кого живете, сли не навчи-
те ихъ любити васъ, своихъ
родичѣвъ, задля вашихъ до-
брыхъ прикметъ, задля ва-
шою чесноты, лагодности
и т. п.

Если вы всегда такъ стро-
ги и невырозумѣли супро-
тивъ своихъ дѣтей, що они
боятъ ся звѣрнуться передъ
вами зъ своими думками,
что вмѣсто любити, боятъ
ся васъ, то дѣ вы не е до-
брыми родичами своимъ дѣ-
тямъ, хочъ бы вы не лишъ
весь свой маетокъ, але и
жите свое имъ воддали.

Родинный дѣмъ повиненъ
бути для дѣтей найдорос-
шимъ мѣсцемъ на свѣтѣ, а
родичѣ найлѣпшими ихъ
приятелями, повѣрниками и
дорадниками. Щобы однакъ
такъ дѣйсно було, се зале-
жить не водъ дѣтей а водъ
ихъ родичѣвъ. Кожда роди-
на, що водхилиясь менче
або больше [водъ сега иде-
алу, носить въ се бѣ зарод-
окъ будучою незгоды, не-
пріемностей, гризотъ.

Якъ осторожными повин-
ны бути родичѣ въ своемъ
обходженю ся не лишъ
взглядомъ дѣтей, але вза-
галѣ дома, показуютъ отей
слова одного 20 лѣтнего
хлопця: „Водъ коли я мавъ
6 лѣтъ, не тямлю одного
веселого, спокойного дня
въ нашой родинной хатѣ.
Все була якась гризота,
сварня и проклоны. При-
чиною ихъ були неразъ рѣ-
чи поважнѣйшій, и неразъ
дрбницѣ на які плюнути
не вартъ. Все те такъ ме-
нѣ обридло, що я не мавъ
найменшою охоты сидѣти
дома и, коли лишъ мавъ
способность, выбѣгавъ зъ
дому, а скоро лишъ под-
рѣсь грохи, зовѣсьмъ его
покинувъ“. А одна дѣвчи-
на росповѣдала такъ: „Мои
родичѣ не були зли и лю-
били насъ дѣтей, але чо-
го небудь гнѣвались и свар-
ли. Разъ якось выпало такъ,
что за цѣлыхъ 3 тыжднѣ не
було въ нашой хатѣ жад-
нои сварнѣ нѣ крику. Ты
3 тыжднѣ були для мене
неначе рай на земли. Се
найгарнѣйшій споминъ зъ
мога дѣтского вѣку, якого
не забуду нѣколи“.

Не треба забувати, що
память и вражливѣсть у
дѣтей е дуже велика. Они
запамятуютъ собѣ навѣтъ
такі подробицѣ, на які
старші люде не звертають
найменшою уваги. А чуте
дѣтей такъ деликатне, что
они сейчасъ чуютъ ся при-
гнобленными, коли бачать
хочъбы маленьку хмарку на
лицяхъ своихъ родичѣвъ.

Особливо повинни ува-
жати родичѣ на се, чтобы
часъ їды бувъ веселымъ
для дѣтей, инакше така
їда не выйде дѣтямъ на
пожитокъ. Всяке сильнѣй-
ше зворушене перескаждає
травленю навить у стар-
шихъ, а тымъ больше у дѣ-
тей.

Не менче зле роблять ти
родичѣ, що дають дѣтямъ
ити спати зъ тымъ переко-
нанемъ, що родичѣ ихъ не
люблять або на нихъ гнѣ-
вають ся. Такое переконане
зганяє сонъ зъ повѣкъ ди-
тины або напроваджує на
неѣ страшний та дивачній
сны, словомъ не дозволяє
дитинѣ водпочати якъ на-
лежить, а се е великою
шкодою для нерозвиного
організму. Тожъ если ди-
тина завинила а навѣтъ за
служила на кару, треба зъ
нею опѣсля поговорити та
запевнити еѣ о своѣй до-
неѣ прихильности и лю-
бови.

Пробудавшись зѣ сну,
дитина повинна побачити
веселия, усмѣхненій лица
своихъ родичѣвъ, а не за-
хмуреній, гнѣвнѣй, инакше
се перше вражѣне водбере
еѣ веселѣсть и охоту до
науки, до працѣ, а навить
до забавы на цѣлый день.

Вконци зле роблять и ти
родичѣ, що дають иѣзнати
своимъ дѣтямъ, что свою
любовь поховали wrazъ зъ
умершою дочкою або сы-
номъ, а взглядомъ тихъ, що
живуть, остають холодными,
зимными, строгими.

Се нерозумно, божъ жи-
вучи дѣти потребуютъ
больше любви родичѣвъ,
якъ померші. Дѣти пра-
гнутъ любви такъ якъ дѣв-
ты сонця, и тому дѣти, що
не чуютъ родинного тепла,
поволи водчужуютъ ся водъ
своихъ родичѣвъ, а приля-
гаютъ до другихъ людей,
та подпадаютъ всякимъ,
неразъ дуже икѣдливимъ
вплывамъ.

I. P.

Еще голоса про органи- зацію жѣноцтва.

1.

В справѣ жіночої органи-
заці позволю собі забрати
еще разъ голос, а то що до
квестіи, чи ми жінки годні
самі з'організувати ся чи
ні.

Я думаю, что мы годні.
Если возьмемо на увагу,
что мы, жінки самі, ту дум-
ку ціддали, самі еі розши-
рюємо і самі нею интересу-
ємо ся, то рѣч ясна, что
тепер мусимо бодай про
бувати впровадити в жите
те, о чѣмъ пишемо, чѣмъ інте-
ресуємо ся, та чо-го дома-
гаємо ся.

Але если ми будемъ від-
разу недовірати своимъ си-
ламъ і з гори казати, що
таку організацію в жаден
способѣ ми самі зробити не
годні, то тимъ самимъ насу-
ваєсь думка, что мы не бу-
демъ годні еі — припустімъ
что вже готову — провади-
ти, в ній урядувати, от якъ
се роблять Литвинки, Сло-
вачки, Польки і инші. Зто-
говиходило-би, что ми справді
еще не доросли до такої
рѣчи і что намъ радше дер-
жатись обома руками му-
жескихъ організаці (хотья-
би і не вигідно було), чѣмъ
закладати якусь по імени
нїби жіночу, а на ділі та
думці мужеску і еще разъ
мужеску організацію. Я не
длятого се кажу, мов би я
з засади відкидати хотіла
всяку поміч нашихъ мужизн.
Противно — признаю, что

ми до тепер, яко слабша
половина людского роду,
не можемъ і думати о пере-
проводженю якоїсь біль-
шої рѣчи, — безъ іхъ помочи.
Але ту не розходить ся о
жадну велику рѣч, лишъ о
заложене звичайної — якихъ
повно в Америці — органи
заці, до котрої переведеня
потреба не такъ умітности
та великого знаня, якъ тро-
хи спокою, та доволі вільно-
го часу. А того-то часу якъ
разъ тепер не вистає нашимъ
мужцямъ! Они якъ звѣсно,
перебувають тепер фазу
тяжкой еволюціі, групууютъ
ся, кристалізуютъ ся на
всякі способи, тож і не мо-
жемъ від нихъ вимагати, щобъ
тепер заїмались нами, а
ще такою незначною робо-
тою, якъ скликувати всіхъ
нас до купи, та учити
письма.

Тому я думаю, что мы
таки самі пробуємо — бо-
дай розпочати діло. Зало-
жимъ комитетъ з жінокъ, котрі
тою справою заінтересува-
ли ся і розберімъ між себе
роботу. Одні заведуть пере-
писку з загаломъ рускихъ
жінокъ в цілі взаїмного, ро-
зуміня, другі приготовлять
реферати, а коли вже все
се поладить ся, коли бо-
дай парусотъ рускихъ жінокъ
одобрить нашу думку, та
відозве ся на нашъ поклик,
тогда помістимо відозву у
всіхъ часописяхъ, зїдемо ся
на віче, ухвалимо статуты,
виберемо урядъ — ну та
уже і маємо свою власну,
справді жіночу організацію,
жінками вдуману і жінка-
ми перепроваджену.

Припустімъ однакъ, что мы
розпочавши те діло де в по-
ловині дороги станемо, та
на жаденъ способъ его докін-
чати не будемъ могли. То-
гда, — вже в остаточнімъ
разі, будемо мусили удати
ся до Народного Комітету,
котрий відпочиваючи по-
слідными часами — навить
мимо загальної еволюціі —
певно з цілимъ запаломъ,
з відсвіженихъ силъ піде
намъ у поміч і наше, нами
розпочате діло, закінчить
в порядку.
Olyphant, Pa. Е. Струтинська.

II.

В тій справѣ і я відзиваю
ся до нашихъ жінокъ і дѣв-
чат. Дорогі сестри! Если
чете в собі хоть каплю
руской крови, горніть ся
численно до жіночої орга-
нізації, яка е конечно для
насъ потрібна. Часъ намъ До-
рогі Сестри, показати, що
і ми не е послідні, і чтобы
наші сестри в старімъ краю,
котрі вже мають свои това-
риства, довідавши ся о на-
шій організації могли тіши-
ти ся, что і тутъ на амери-
каньской Руси слава украї-
ньского жіноцтва не заги-
бає. Дальше, чтобы наши
дѣвчата, якъ прийде недѣля,
не ходили до еміграційного
польского дому, якогось
тамъ съвентого Юзефа, (якъ
се діє ся тепер) тілько что-
бы могли прийти собі межі
рускі жінки і дѣвчата, і чо-
гось навчити ся і щось
красного почути. Головною
рѣчею е такожъ, что в 5-імъ
числі „Свободы“ е сказано,
что до той організації мо-
глибъ належати всі безъ згля-

ду на те, котра походить
з Галичини, чи з Угорщи-
ни, або й з російской У-
країни, і чи то увіятка чи
православна. Се е рѣч ціл-
комъ природна, что віроіспо-
відане належить до церковъ
і съвятичників. Але зі згля-
ду на се, что декотрихъ
батьки, мужі або брати е
уже в якісь організації, яка
е противна духови украинь-
скому, ті мусили би ся до-
бре застановити, чи можутьъ
присутити до організації
чи ні, зби їмъ се не вишло
на шкоду. Після моєї гад-
ки повинна бути ся органи-
зація чисто національно-украї-
ньска, а не череда жен-
щизнъ з ріжними поглядами.
Однакъ на мітингі, котрий
має бути відбути ся в Нью-
Йорку або Джерзі Сіті зїд-
дїмъ ся беззглядно всі і тамъ
будемо могли обдумати сю
справу докладнїше. Ста-
райте ся Дороті Сестри,
розпочати се діло якъ в най-
блишнімъ часі. Здоровлю
всіхъ Русинокъ.

A. B. Brooklyn, N. Y.

НАДОСЛАНЕ.

Зъ Jersey City, N. J.

Въ „Заявленію“ 5 числа
„Правды“ пишуть панове
екс-предсѣдатель и новый
кандидатъ на предсѣдателя,
что я „не бувъ ани не
есемъ парохіальнымъ секре-
таремъ въ Джерзі Сіті“,
значить, что самъ экс-пред-
сѣдатель не вѣрить въ тое,
что говорятъ, або пише, бо
ото дня 2 Януара, 1905 р.
написавъ до мене листъ на
„Special delivery“, котрий
звучить дословно:

„Слава Іисусу Христу!
Дорогий Братъ Стефанъ
Калакуца прошу Васъ Скли-
кати Митинкъ Нашого Ко-
митету Парафіи зъ року
1904 Наше Право здати за
рѣкъ 1904 Водъ насъ тое
Жадають Комитете нови
что естъ Выбрани на рѣкъ
1905 Мы маємо здати Сви
рахунокъ за цѣлий Рѣкъ
1904 Ознаймялю Васъ Яко
Секретара зарѣкъ 1904 Ми-
тинкъ має ся Відбути тре-
того Януара о Осмой Годи-
нѣ въ Вечеръ

здравствуйте
Емліякъ Шпакъ Предсѣдатель.

И зновъ 31 Януара 6. р.
говорить той самъ до мене
лично, что я секретарь и
цобымъ забравъ все книж-
ки на мітингі, что мы, ста-
рый комитетъ, маємо здава-
ти рахунокъ новому коми-
тетови, на что маю свѣд-
ковѣ. Книжки парафіяльній
суть ще в моимъ посѣда-
ню и я доси урядую яко
секретарь, а старый касієрь
принимавъ мой квѣты че-
резъ мѣсяць Януаръ 6. р.,
узглядявъ мой підпись
и выплачувавъ дещо треба
було коли получивъ водъ
мене квѣтъ; ажъ въ Фебру-
ару зачавъ водкидати мои
квѣты и підпись, кажучи,
что то неважне. И якажъ
ту тая правда яку бачимо
въ „Правдѣ“? Отъ по просту.
Смѣхъ, тайто все. Та
„охляпы“ о якихъ споми-
нає монѣ панъ Гладикъ
водносятъ ся цѣлкомъ до
него, сли собѣ пригадає
„якъ во время оно“, прий-
шовъ зъ Голафонту и за-
живавъ тыхъ „охляпъ“ въ

о. Підгорецкого черезъ
„нѣкое время“, а зъ тымъ
самыми „егомостями“ — ра-
дикалами“ гостивъ ся въ
Джерзі Сіті по вѣчу „Ру-
ского Народного дому Емі-
граційного въ Америцѣ“ и
разомъ зъ ними свѣвавъ
украиньскій пѣсенъ.
Стефанъ Калакуца, секретарь.

БРАТСТВО

Успенія Пр. Богородицѣ въ Ле-
гени, Па., водѣвъ 56 P. H. Со-
юза повдомляє всѣхъ своихъ чле-
новъ, что кварталный мітингі
водбуде ся 12. Марця, на котромъ
кождый членъ має ся явити въ
гали точно о другой годинѣ пош-
людни, водъ карю 50 центовъ.
На мітингі буде ся рахувати за
перешлі три мѣсяць; такъ саме
буде ся говорити о дуже важныхъ
справахъ.

Михаїль Турковскій, преде.
Йосифъ Драганъ, касієрь,
П. Каршневичъ, секретарь.

Програма Вечерка,

котрий водбуде ся
дня 11 Марта сега рону,
въ Гали Рускій, під церковю
въ Микиспорт, Па.

1. Вступне слово; вголосить А. Гал-
чанакъ.
2. Старі ніяніцѣ, відклякнуты А. Г.,
I. С., Я. М.
3. Хор мужескій „Покликъ Соколивъ“.
4. „До просвѣти“ відклякнуты I. Я.
5. Хор мішаний „Чомъ такъ серито“.
6. „То по о ля“ Шевченка, відклякнуты
Е. Палаганович.
7. Хор мішаний „Веснянка“.
8. „Дивне пиєрьмо“, діточа комедія в 1
акті.
9. „Слово Рідне“ віддек. А. Ленка.
10. Хор мужескій „Ой Морозе“ і „Ой
Хвали“.
11. „Хлопці спрота“ відклякнуты М.
Косишакъ.
12. Хор школярівъ Нитсбургскихъ.
13. „До молодіжи“ відклякнуты П. Кал-
лакуца.
14. Хор мужескій „Ой у поли черни-
шини“.
15. „Запороженца“, комедійна в 1 актѣ.
16. Хор мішаний „Бравули хлопчики“.

Початок о год. 8 в вечерь.
Вступ від особи 35 ц. — За діти 15 ц.

Вечерокъ той водграмъ хоръ и Нитс-
бургскій, в сполученемъ місцевой молодіжи,
під редакцієствомъ И. Я. Косишакъ, дис-
кучители в Нитсбургѣ.

Зъ обиду, что вечерокъ той зацкавитъ
коздобу, а вступъ дуже уміркований
сподіемо ся, что вѣ Микиспортскій Рус-
кин і Русинки, а такожъ в Вильмердінгъ,
айдуть ся якъ найчисленнѣйші.

Заиращемъ геродно чистихъ братівъ
Русинів і Русинихъ мѣст якъ: в Нитс-
бургѣ, Карієві, Микієрскі і в Легени.
И маємъ надію, что тѣ не погордиатъ нами,
а захочуть до насъ, на нашъ перший
вечерокъ.

Докід на Руску церковъ св.
І. Крестъ, в Ме-Кеепорт, Па.

Від комитету церковного.

Діамантовый Электричный Хрестъ,

званный таномъ Хрестомъ Вольты,
зоставъ vynайденый колька лѣтъ тому
въ Австріи.

Вонъ лѣчить рума-
тизмъ, нервальні и су-
ставнѣ, невралгію и
болѣ по цѣлѣй
тѣлъ, нервность,
нервое ослаблене,
бесонницю, стерилю,
паралы, дрожане,
аоплаксію, таневъ
св. Вита, падачку,
болѣ головы и все
слабости нервовою
системъ. Далѣ въ
колькохъ годинахъ,
хотизъ неразъ добри наслѣдки показуютъ
ся доверна по колькохъ дняхъ.

Побла долларъ на моніордеръ або въ
режістрованімъ листѣ а мы обішамо
тобѣ одѣнь Электричный Діамантовый
Хрестъ або 6 з 3 долларовъ.

Поважайя Павлове: Послаємо 5 дол-
ларъ 6 Хрестовъ. Сей, котрий Вы
прислали лѣчить майже чудесно. Сестры
Бенедиктинки, 3824 Дофин ул. Нью-Ор-
лизъ, Ла. — Адресуйте:

Diamond Electric Cross Co. Dept. 15,
306 Milwaukee Ave., Chicago, Ill.

ПРОТИ ОГНЯ,
одинокойі славянскій агентъ
въ Лаквана Квартѣ.
JOHN A. KOMARA,
напротья слоненского костела,
GLYPHANT, PA.

Збирайте жертвы
на Руской Нар. Фондъ
въ Америцѣ.

Заворушена в Росію.

Петербург 19. Тутешні фабриканты по вѣдѣтихъ парадахъ зголосили до міністра фінансовъ Коковцева, що жадавъ робѣтниківъ сноввати не можуть. Навѣть еслибы они тѣ жадаваня сновнили, то всежь таки не повернувь бы загальний спокій, позаякь влывають тутъ на робѣтниче пытане загальні обставины.

Варшава 19. Заперечують тутъ всякимъ вѣстямъ про кроваві стрѣчь войско зъ робѣтниками въ Лодзѣ. Вѣдь 9 лютого не упавъ тамъ нї оденъ выстрѣль. Мимо незвычайно великого числа страйкуючихъ робѣтниківъ, на улицахъ мѣста пануе спокій. Въ деякихъ фабрикахъ розпочала ся робота на ново, позаякь фабриканты вволили жадаваня робѣтниківъ.

Лондонъ 19. Доходять тутъ неясні вѣсти про великій заворушена робѣтниківъ мѣськихъ и селянъ въ Херсонщинѣ. Народъ домагае ся землѣ. Власти суть въ великомъ клопотѣ, не можуть дати собѣ рады. Паны утѣкають зѣ своихъ посѣлостей до мѣста. Народъ палить панскі двори и забудованя.

Петербург 20. Вѣдбули ся тутъ за призволомъ правительства великі зборы студентѣвъ університету, шобы нарадитись, чи університетъ має бути теперь замкнений чи нѣ. Въ зборахъ взяло участь около 4000 студентѣвъ, були такожъ присутні професоры університету. На улицахъ передь університетомъ ажъ рѣлось вѣдь войско, котре було готове кождо хвалѣ увойти до салѣ и розогнати нагайками вѣчовиковѣвъ. Настрій зборѣвъ бувъ дуже поважный. Бесѣдники оденъ за другимъ зъ запаломъ и огнемъ обговорювали послѣдній подѣвъ въ Росію, порѣвнували ихъ зъ часами передь революцію въ Франціи, и назначували, що и Росія находить ся въ навечерію великой революціи, котра остаточно принесе миръ и волю поневоленому народови. Иншій бесѣдникъ представивши вагу теперѣшної хвилѣ, завѣзавъ всѣхъ студентѣвъ шобы повернули въ родинный дѣмъ, и тамъ проповѣдали мѣжь народомъ евангеліе свободы и агітували за вызволенемъ ся зъ подь ненавистного ярма. Зборы закончили ся ухваленемъ многихъ резолюцій.

Петербург 20. Царъ дѣстае цѣль купы листѣвъ зъ погрозами смерти, для того правительство проголосило выимковий станъ въ охрестности Царского Села, де царъ теперь перебувае. Поліція зарядила всякй средстна осторожности, шобы запобѣчи всякимъ атентамъ на царя.

Лондонъ 20. Доносять тутъ, що подчасъ ревизіи въ многихъ мешканяхъ подозрѣльхъ особѣвъ въ Петербурѣ, знайдено чотыри бомбы. Такожъ дойшла тутъ вѣдомѣсть, що царъ напев-

но подписавъ указъ скликающей, Земскій Соборъ, себто державный парламентъ. Указъ сей має бути оповѣщенный дня 4 марта.

Москва 21. Убийца Сергія жакхавуе ся спокійно и ровнѣдушно. Коли хотѣли його приневолити до зѣзнанъ, заявивъ, що всякй ихъ змаганя на нѣщо. Заки останки Сергія зложать въ землѣ, та сама судьба спѣткае другихъ йому подѣбныхъ. Вѣнь убавъ Сергія и уважавъ се навѣть за свой обовязокъ въ оборонѣ гнобленого населеня. Великій князь вѣдь лѣтъ ногами доптавъ всяке право и нищавъ край. Вѣнь зробивъ царя тираномъ. Тому его партія постановила увѣльнити царя вѣдь такого окружения. Въ конці сказавъ заговорщикъ, що анѣ поліція, анѣ войско, анѣ инпюны не вѣ силѣ охоронити передь смертію тыхъ, котрыхъ террористична партія на смерть засудила.

Паражъ 21. Прѣбувае тутъ теперь подь Гапонѣ, котрый дня 22 сѣчня бувъ проводникомъ робѣтниківъ въ Петербурѣ. Подчасъ кровавой стрѣчи робѣтниківъ зъ войскомъ, зѣставъ раненый въ рамя, а приятель охоронили його передь арештованемъ. Перерванный утѣкъ до Фінляндіи, а зѣ вѣдѣи утѣкъ за границю. Теперь прѣбувае въ Парижі и тѣлько слѣдитъ подѣвъ въ Росію, готовый кождо хвилѣ повернути зъ поворотомъ до Росіи, коли зайде того потреба.

Кіевъ 21. Прѣводники робѣтниківъ ухвалили генеральный страйкъ, однакъ фабриканты заявили, що сповнять всѣ умѣркованіи домаганя робѣтниківъ.

Петербург 21. Въ Четверть дня 23 уряджуе царъ поминки въ честь погибшого великого князя Сергія, на котромъ будуть присутні всѣ свояки помершого.

Петербург 22. Президентъ министровъ Вітте предложивъ цареви плянь комитету, котрый має ввести въ жите приобѣщаніи царемъ реформы въ указѣ зъ 26 грудня 1904 р. Царъ зѣволивъ на деякы реформы въ сиравѣ цензуры, свободы релігійной и т. д. але заразомъ приказавъ здавити всякй змаганя, скликати Земскій Соборъ. Такожъ заявивъ, що буде придержуватись дотеперѣшної політики.

Ходить поголоска, що Вітте при конці аудіенціи заявивъ цареви, шоскладае свой урядъ.

Варшава 22. Робѣтники при зельзницѣ Варшавско-Вѣдѣньской застановили роботу, въ наслѣдокъ чого комуникація мѣжь Росією а Австрією и Нѣмеччиною перервана. Всѣ публичні школы въ мѣстѣ суть позамыканіи, такожъ и приватні школы замыкають зъ огляду на безпеченство дѣтей.

Петербург 22. Въ Баку на Кавказѣ, въ центрумъ нафтового промыслу Росіи, выбухла страшнй заворушена робѣтниківъ. Власти

суть безсилені супроти робѣтниківъ, бо не могутъ спустити ся на войско. Инші вѣсти доносять, що улицъ мѣста Баку засѣяніи суть трупами.

Лондонъ 22. Великій князь Алексій йдучи за примѣромъ многихъ, выѣзжае на стальной побуть до Парижа, бо уважае свое жите тамъ далеко безпечнѣйшимъ чимъ въ родинномъ краю.

Баку, Кавказъ 23. Кровава бійка страйкарѣвъ зъ войскомъ тревала чотыри дни. Сколькы особѣвъ згнуло, не можна докладно сказати, въ кождѣмъ разѣ не менше якъ тысячь. Обуре не населеня велике. Осередкомъ революційного руху за Кавказомъ е Тифлісь.

Варшава 23. Рухъ зельзничий уставъ въ наслѣдокъ страйку. Правительство хотѣло при помочи войско подняти руки, але робѣтники до сего не допускають, вырывають шины, первертають возы и т. д. Страйкарѣ домагають ся 8 годинного дня працѣ и подвышеня платнѣ. Зарвдъ зельзничий дае подвышене платнѣ и 9 годинъ працѣ, но робѣтники на те не годять ся.

Москва 23. Нынѣ вѣдбувь ся тутъ похоронъ Сергія при участі вдовецѣ Слесаветы и двоухъ великихъ князѣвъ Константина и Павла. Цѣлый рѣгиментъ гренадерѣвъ пильнувавъ безпеченства.

Варшава 24. Тутешна поліція зажадала подвышеня платнѣ, бо инакше такожъ застрайкуе.

Петербург 24. Команданта и всѣхъ офицерѣвъ батеріи, котра давала салвы на Йорданѣ поставлено передь военный судъ, за бомбу, котра правдоподобно була назначена цареви.

Въ Потсвилѣ, Па. кружать російскі агенты, котры намовляють тутешныхъ Росіянъ до повороту до Росіи, обѣцюючи имъ безплатный поворотъ, и много грошей.

Варшава 24. На вѣдѣньскомъ дворци пришло до бійки мѣжь поліціантомъ а студентомъ. Поліцай хотѣвъ арештувати студента, за се, що заохочувавъ робѣтниківъ до страйку, робѣтники не хотѣли допустити до арештованя, тогдѣ поліцай вытягнувъ шаблю и хотѣвъ кинутись на студента, але въ той хвилѣ студентъ вытягаувъ револьверъ и влучнымъ стрѣломъ забивъ поліцай на мѣсци, а самъ цезъ середь товпы.

Москва 24. Жѣнка убитого великого князя Сергія пошла до вязницѣ, до убійцѣ своего мужа и поспитала ся його чому вѣнь забивъ еѣ мужа. На се вѣдповѣвъ вѣнь еѣ, що забивъ його тому, позаякь вѣнь бувъ катомъ бѣдныхъ людей, справдѣ не зробивъ йому неботчикъ жадной кривды, але вѣнь мстивъ ся не за свою кривду, але за кривду заподѣяну народови.

Велика княгиня середь великого плачу опустила вязницю.

Война на Далекѣмъ Сходѣ.

Токію 19 лютого. Вѣсти зъ поля войны доносять, що російскі войско, котры мнунувшого тыжня заатакували лѣве крыло япаньской арміи, дофули ся теперь до Алімы, недалеко Мукдена. Російскі позиціи коло Фузанъ и Гингінгъ зѣстали скрѣпленіи 50.000 свѣжого войско. Се має выглядъ, неначебы Росіянѣ въ короткомъ часѣ мали предприняти загальний атакъ на япаньскую армію.

Сень Франсиско, Кал. 19. Чотырнайцять російскихъ офицерѣвъ, котры по упадку Порту Артура цопали въ япаньскую неволю, однакъ на „слово чести“ зѣстали пущеніи на волю, прибули тутъ нынѣ кораблемъ „Сиберія“. Всѣ они были черезъ весь часъ облоги въ Портѣ Артура и кажутъ, що ген. Стесель и російске войско зробило то, що могло. Завтра вѣдѣждають тѣ офицеры до Нью Йорку, вѣдтакъ до Франціи и до Росіи. Всѣ они згѣдно заявили, що Япанцѣ обѣйшли ся зъ ними дуже по людскому.

Токію 20. Зъ головної квартиры япаньской арміи доходять вѣсти, котры показують, що Росіянѣ готовлять ся до великой битвы. Пѣльный маршалокъ Ояма доносить, що одна дивизія Росіянъ посувае ся зъ Шапанъ въ захѣднѣмъ напрямѣ. Япанцѣ задержали два англійскі кораблѣ, котры наладовані угльомъ намагали дѣстатися до Владивостока.

Парижъ 20. Петербургскій корреспондентъ доносить тутъ, що царъ принявъ въ пятницю ген. Гріпенберга дуже веласкаво, скартавъ го острымъ словами и приказавъ йому задержатись въ Петербурѣ, доки не дѣстане рѣшеня, котре западе въ протягу чотырохъ днѣвъ.

Лондонъ 22. Вѣсти про змагане Росіи заключити миръ, казують ся не лишеными правды. Достовѣрній жерела подають навѣть услѣва уложеній царомъ и министрами, подь якими Росія готова заключити миръ. Услѣва тѣ суть слѣдуючі:

- 1) Корея остане ся въ зависимости вѣдь Япану.
- 2) Портъ Артура и пѣвостровъ Лиаотунгъ зѣстануть прилученіи до Япану.
- 3) Владивостокъ зѣстане неутральнымъ и вѣльнымъ портомъ.
- 4) Китайска схѣдна зельзниця буде подлягати неутральній интернациональной комисіи.
- 5) Манѣжурія по Харбинѣ зѣстане звернена Китайцямъ.

Трудности заходятъ лише що до зверненя коштовъ военныхъ, котрыхъ Япанцѣ певно зажадаютъ. Высока личнѣсть въ Петербурѣ сказала, що зѣ взгляду на великі трудности вести дальше войну, на подѣставъ выше поданныхъ услѣвий въ короткомъ часѣ прийде до заключеня мира.

Корфа, Кримъ 21. Генер Стесель, бувшій командантъ Порту Артура, прибувъ тутъ нынѣ витаный великою товпою народа. Депутация горожанъ привитала його хлѣбомъ солю. Помѣжь абраными було много, що стратили когось зъ родины подчасъ облоги Порту Артура. Стесель витавъ ся зъ тыми вдовицами и сиротами и потѣшавъ ихъ въ ихъ журбѣ.

Токію 21. Заперечують тутъ всякимъ вѣстямъ про пересправы мирнѣ мѣжь Росією а Япаномъ. Перше мусить бути зведена велика битва, если пересправы мають скѣнчити ся успѣшно. Така битва здаеть ся вже не дуже далека.

Дотеперь зловили Япанцѣ 39 кораблѣвъ зъ военною контрабандою.

Микадо пославъ своему войску \$50.000 въ дарунку. На кождого жовнѣра припало 5 1/2 цента.

Тентсінъ 22. Вѣдѣль зложеный зѣ 300 Росіянъ знищивъ зельзную дорогу мѣжь Гайченгъ и Ташкіаю.

Токію 22. Пѣсля донесеня телеграфичныхъ зъ головныхъ квартиръ япаньскихъ арміи въ Манѣжуріи, Росіянѣ безъ вину атакують япаньскі позиціи на цѣлой лѣвни.

Япанцѣ готові заключити миръ, але лишь подь тымъ услѣвомъ, що миръ сей буде тревалый и на довшій часъ забезпеченый. Япанцѣ нѣколи не пристануть на такой миръ, котрый бы позволивъ Росіи назадъ зѣбрати свои силы и добре приготувитись розпочати на ново войну. Що до коштовъ военныхъ, то они выносять доси \$350 миліонѣвъ, и на случай заключеня мира, мусѣлабы Росія звернути частину того.

Петербург 22. Рѣжнѣ ходять поголоски що до заключеня мира. Однѣ кажутъ, що царъ особисто е за тымъ, шобы якъ найскорше заключити миръ, другі знова кажутъ, що царъ не хоче мира подь жаднымъ услѣвомъ, а оденъ генераль зъ царского штабу сказавъ, що якбы нынѣ заключено миръ то завтра выбухла революція.

Берлинъ 23. Царъ Никола по довгой розвазѣ прийшовъ до перекованя, що войну треба дальше вести. Росія мусить закончити войну лишь побѣдою, а на дальше ведене еи, и на добрый выглядъ на будучнѣсть має досеть средствъ и енергій.

Петербург 23. Кружить тутъ поголоска, що подь Мукденомъ кровава веде ся битва. Вѣхѣдно-сибирійску зельзницю знищили Япанцѣ на довгой просторони.

Петербург 24. Ген. Куропаткинъ доносить, що 20 япаньскихъ торпедовцѣвъ и оденъ военный корабель показали ся подь Владивостокомъ. Япанцѣ посувають ся на передь, російскій патруль и передній сторожѣ опускають свои становища и цофають ся.

Токію 24. Въ Япаніи находить ся теперь 44.000 полоненыхъ російскихъ жов-

нярѣвъ, мѣжь нами 616 офицерѣвъ.

Лондонъ 24. Телеграмы зъ Петербурга и Мукдену доносять про битву, котра въ найкоротшѣмъ часѣ має ся вѣдбути. Япанцѣ намагають ся обѣйти лѣве російске крыло и оперують теперь въ горахъ, зъ вѣдки зъ приходомъ весны е дуже догѣднѣй приступъ. Они заявили Тсінгоченъ, що лежить 55 миль на полудневый вѣходѣ вѣдь Мукдена. Позаякь се мѣсце е вѣддалене 40 миль вѣдь центрумъ арміи ген. Куроки, прѣте припускають, що зѣстала утворена нова армія, подь командою ген. Сайматсе. Такожъ доносять телеграмы, що ген. Куропаткинъ приказавъ поробити приготования на помѣщене великого числа раненыхъ 80—100 тысячь, въ Мукденѣ, Гарбинѣ, Телінгу и Иркутску. Все те е познакою, що заносить ся на велику битву.

ЧИТАЙТЕ!

Вже выйшла десята книжочка „Слова“ и мѣстить въ собѣ цѣкаве оповѣдане:

„Набернѣный Грѣшникъ“. Е се оповѣдане про одного старого, дуже скулого, та захланного чоловічка, котрого задля его захланности навѣть зъ пекла выкинули. Е тамъ описано такожъ якъ той чоловікъ бувъ на другѣмъ свѣтѣ, якъ бувъ въ пеклѣ, що тамъ бачивъ, якъ его судили и т. п.

Передплата на „Слово“ выносить на рѣкъ \$1.50.

Доси выйшло 10 слѣдуючихъ книжочокъ.

ПРО ВУТРО ЗЕМЛѢ. Дуже цѣкава книжочка прикрашена 22 образками; обнимае 48 сторѣвъ друку, цѣна 25 цѣт.

АМЕРИКА, зѣборка вѣршѣвъ, 32 сторѣвъ друку, цѣна 15 цѣт.

РЕЛІГІЙНІ ВѢРОВАНІА СТАРИННЫХЪ НАРОДѣВЪ 45 сторѣвъ друку, цѣна 20 цѣт.

ЗѢ РОЖНЫХЪ НИВѢ, 32 сторѣвъ друку, цѣна 15 цѣт.

СЛОВО ч. 5. 32 ст. цѣна 15 цѣт.

СЛОВО ч. 6. 32 ст. цѣна 15 цѣт.

СЛОВО ч. 7. 32 ст. цѣна 15 цѣт.

ЯКІ ТО Е ЛЮДИ НА ЗЕМЛІИ, 96 сторѣвъ друку. ЗѢ 20 образками. Ся книжочка описуе людей бѣлыхъ, чорныхъ, червоныхъ, жовтыхъ, які тѣлько живуть на землі; цѣна 50 цѣт.

ЖИТЕ, ЗАРѢБКИ, ОРГАНІЗАЦІИ и т. п. въ Полученыхъ Державахъ 32 сторѣвъ друку, цѣна 15 цѣт.

Хто хоче записати собѣ „Слово“, нехай выпише на понисшій картцѣ що треба, вытне еѣ и запле на адресу: „SLOVO“

Box 353, Scranton, Pa.

Я . . . . .

замешкалий (подати докладный адресъ) . . . . .

улицы . . . . ., посилаю \$1.50 на

просвѣтній книжочки „Слово“

Пропу менѣ ихъ посилати вѣдь . . . . . числа.

СПРАВЫ „СОЮЗА“.

Головний Уряд „Р. Н. С.“ на роки 1904—1906.

- Головний } **РОНСТ. КИРЧОВЬ,**
председатель } 140 Essex Str.
Jersey City, N. J.
- Головний } **С. ЯДЛОВСКИЙ**
секретарь } Box 76,
Jersey City, N. J.
- Головний } **АЛЕК. ШАРШОНЬ,**
касирер } 524 Pine & Franklin St.
Shamokin, Pa.

- Ихъ заступники:**
- Место-председатель ..... С. Митренко
OLYRHANT, PA.
  - Заст. секретаря ..... Йос. Кульчицкий
BALTIMORE, M. D.
  - Заст. касира ..... А. Якович
MC ADOO, PA.

- Радий:**
- А. Валавский ..... St. Louis, Mo.
  - А. Семанский ..... Trauger, Pa.
  - Ник. Дембицкий ..... Mahanoy Plane, Pa.
  - К. Кобяк ..... Olyphant, Pa.
  - А. Сорока ..... Plymouth, Pa.
  - Иванъ Парилляк ..... Terryville, Conn.

- Ихъ заступники:**
- Ив. Сенько ..... Jessup, Pa.
  - Ив. Поспанко ..... Mc ADOO, PA.
  - Ник. Домбровский ..... Eleanor, Pa.

- Контрольна комісія:**
- О. А. Улицкий ..... Ansonia, Conn.
  - Мих. Турковский ..... McKees Rocks, Pa.
  - Ив. Воргач ..... Mt. Carmel, Pa.

Головний організатор:
Н. Підгорецкий, box 31, Jersey City, N. J.

ЕСЛИ на якійсь плейзі васъ е 10 до 15 Русинівъ а хотѣли бы сте приступити до Союза, то заложѣте себѣ маленьке братство и чапништѣ про се головному председателю Konst. Kurczow, 140 Essex Str., Jersey City, N. J. а вѣнъ вамъ дасть близкий поясненя и прише потребный рѣчи.

До вѣдомости

сенретарямъ брацтвъ, що належать до Союза.

Выказы мѣсячній треба посилати до головного секретаря вразѣ зъ чеками або моніордерами на грошѣ, тѣлько що на моніордерахъ треба выписувати имя касиера Alex Sharshon, Treas. L. R. N. U.

По деклараци, грамоты, вѣдзнаки, статуты, книжочки до записуваня мѣсячного и т. п. рѣчи треба писати до головного секретаря.

Списъ новоприсупившихъ, помершихъ або выступившихъ членовъ треба посилати до головного секретаря.

До редакци „Свободы“ треба засилати квіты на помертвѣ, адресы новоступившихъ, выступившихъ або помершихъ членовъ а такожъ всѣ змѣны адресовъ. Въ листахъ все треба написати докладно до якого братства (вѣддѣлу) членъ належить.

Адресъ головного секретаря е: Mr. S. Jadowski, Box 76, Jersey City, N. J.

Адресъ „Свободы“ такий: Svoboda, Box 353, Scranton, Pa.

ПОСМЕРТНІЙ ВѢСТИ.

ЮЛІЯ БЪЛЕЦЬ,
жена Василя Бѣлецъ, члена Р. Н. С. Союза вѣдд. 40 въ Scranton, Pa., упокоила ся 26-го сѣчня с. р.

АЛЕКСАНДРА ШКУРАТЬ,
довѣка Кузьмы Шкурата, членкиня Р. Н. Союза, вѣд. 104 въ Perth Amboy, N. J., упокоила ся 15 лютого с. р.
Вѣчная память!

Рухъ

въ вѣддѣлахъ Р. Н. С.

ПОВѢДОМЛЯЕМЪ
всѣхъ членовъ братства св. Й. Хр. въ Бѣфало, Н. Й. вѣд. Союза 15, щобы явили ся на четвергочный митингъ дня 5-го Марта 1905, о другой година поно удня. Котрый членъ не явить ся — заплатитъ кары 50 цнт. а урядникъ долара. Такожъ кождый членъ нехай выспоконитъ свой довгъ до братства и до Союза, щобы потому не жалувавъ за пѣзно. Рѣвножъ повѣдомляемъ всѣхъ, що хто хоче належати до братства муситъ належати и до Союза и на вѣворотъ.
Запрашасмо всѣхъ Русинівъ тутешныхъ и зъ околицъ, що если котрый ще не належитъ до жадной організації, щобы приступивъ до насъ а мы его радо приймемо якъ брата.

П. Мацко, председатель,
Н. Лещинский, секретарь.

ОГОЛОШЕНЕ.

Симъ подаемъ до публичной вѣдомости, що Клубъ 4-охъ Михайловъ въ Jersey City, N. J. вѣд. Р. Н. С. 70, въ сѣчню 1905 змѣнивъ свою назву на „Рускій Молодецій Клубъ Поступовый“ (Young Men's Progressive Club).

и 10 Михайла Каличава, секрет.

БРАТСТВО

св. Йоана Хрестителя въ Seypour, Conn. буде принимати новыхъ членовъ въ мѣсяцахъ Фебруару и Мартѣ вѣдъ 16 до 30 лѣтъ безъ вступного а вѣдъ 30 до 45 лѣтъ за половину вступного. Митинги вѣдбувають ся въ последню Суботу мѣсяця въ Джерментъ Гали на 3-й улици.
Гр. Барлякъ, секретарь.

ПОВѢДОМЛЯЕМЪ

всѣхъ галицкихъ Русинівъ въ Монесенъ, Па. и околицы, щобы кождый Галичанинъ являвъ ся на митингъ парафіяльный дня 12. марта 1905, точно о четвертой годинѣ пополудни. Кождый Галичанинъ має на сей митингъ явити ся, котрый хоче дати грошъ на свое добро, котрый не хоче по часѣ бійны и процесу, котрый не хоче прозиви. Кождый має появиити ся на той митингъ на 3-омъ стрѣтѣ въ Италиановой Гали.

Алек. Горошакъ,
Д. Федорчакъ,
Макс. Креницкий,
урядники.

Понликъ

на перше русне робѣтниче вѣче въ Нью Йорку!

Сполучені товариства „Зоря“ и „Запороска Сѣчь“ скликають перше руске робѣтниче вѣче въ суботу дня 11-го марта 1905, о годинѣ 6 вечеръ, въ Progress Assembly Rooms, 28—30 Ave A. и мають честь запросити всѣхъ русскихъ робѣтничковъ зъ Нью Йорку безъ взгляду на партіи на спѣлну на раду о доли и недоли русскихъ робѣтничковъ тутъ въ Нью Йорку. Отже брата робѣтники до дѣла, бо вже найвысшій часъ. Прибувайте на тое вѣче и возьмѣте живу участь въ тихъ парадахъ а зъ повѣстною зможемо полѣпшити нашу сучасну и будущу долю.
Вступъ вѣольный на вѣче кождому рускому робѣтничкови.

За комитетъ:
П. Ярма, председатель,
9-10 М. Тарнавский, секретарь.

— Хотите безопасно и скоро захвати до старого края, або спроводити родяну зъ края, купитъ собѣ шифарту вѣдъ John-a Nemeth-a, 457 Washington St. New York, N. Y.

БАЛЬ!

Тов. „Зоря“, вѣддѣль 69 Р. Н. Союза въ Нью Йорку, устроюе балъ дня 4-го марта, 1905, то е въ суботу въ Progress Assembly Rooms, 28—30 Avenue A., мѣжь 2 а 3 улицею въ Нью Йорку. Початокъ о годинѣ 7 вечеромъ. Тикетъ 25 центовъ. Тикеты можна набути у председателю Тов. „Зорѣ“, п. М. Тарнавского 211 E. 4 St. або на бали при касѣ. Запрашасмо всѣхъ честныхъ Русинівъ и Русинокъ зъ Нью Йорку и околицъ побути на нашъ балъ, де ся разомъ забавимо. Музыка буде знаменита; за добру забаву ручитъ балловый комитетъ. На балу будемъ принимати новыхъ членовъ д. Тов. „Зорѣ“ и до Р. Н. Союза.

М. Тарнавский, председат.,
А. Корпанъ, касирер,
Й. Шкрибайло, секретарь.

Збирайте грошѣ

НА РУСКУ БУРСУ
въ Йонкерсѣ, Н. Й.

и вѣдсилайте до:
Rev. Paul Tymkiewicz,
69 Linden St., Yonkers, N.Y.
Чеки и моніордеры выписуйте на имя касиера:
John Glowa, treas. R. N. F.

ДЯКЪ

зъ добрымъ голосомъ, значій у ставъ церковный, провадити спѣвъ хоральный и учати дѣти, пошукую мѣсяца. Адресъ:
Андрій Савка,
603 Swetland St., Scranton, Pa.

ХТО ЗНАЕ

о такій плейзі де живе много Русинівъ, Словаковъ, Поляковъ и другихъ емигрантовъ, а нема ще жадного агента, котрый бы продававъ шифкарты и посылавъ грошѣ до края — зволитъ донести о томъ до редакци „Свободы“.

Svoboda
Box 353, Scranton, Pa. 9-10

Где есть?

Хто хоче шукати своихъ краяловъ черезъ нашу газету, муситъ заплатити 25 центовъ за кожде оголошене напередъ.

ДЕ ЕСТЬ

Олекса Луцковъ, зъ повѣту Чортковъ, зъ села Слобѣдка. Приѣхалисьмо до Винипегу въ роцѣ 1904 въ мѣсяцю червню и родина поѣхала на фарму а 2 сыны зостали въ Винипегу; оденъ сынъ приѣшовъ въ осени до своихъ родичѣвъ а одного нема. Хтобы знавъ де е мой сынъ Олекса Луцковъ або вѣнъ самъ, най зволитъ ласкаво зголоситися до своего батька.

Василь Луцковъ,
Star, Alta, Canada.

ДАРОМЪ ДОСТАНЕТЕ!

Нову докторску книжку мѣстачу въ со бѣ цѣной информация и рады для мушанъ жывоць и дѣтей, сли пошлете свое имя на адресъ:
О. P. Box 268, Madison Sq., New York.

ПѢСНЯ.

Вѣють вѣтры, вѣють буйны,
Що ажъ гали гнуть ся,
Якъ заплачу въ Америцѣ
Ажъ муръ трясуть ся.

Неоденъ ся мя питае,
Та чога я плачу,
А я ему повѣдаю:
Що милой не бачу.

А вѣнъ менѣ зновъ на тое:
Та хтожь тобѣ виненъ?
Хто збѣставивъ милоу въ Краю,
Тутъ взяти повиненъ.

Е що ѣсти, е що пити,
Хотий тра робити,
А зъ милою сто разъ лѣпше
Булобъ ми тутъ жити.

Лука Лисакъ.

ВАЧНОСТЬ!

До всѣхъ Братствъ и вѣддѣловъ Руского Нар. Союза!

Понеже на Головной Конвенци въ Shamokin, Pa. референтъ статутовъ, уложивъ табелю вступного — для ново приступающихъ членовъ, маючи на дѣли, що половина того вступного має оставати въ касѣ мѣсцевыхъ братствъ, и що тая ухвала не перейшла, длятого установляе ся, щобы братства и вѣддѣлы Р. Н. С. собирали вступне якъ слѣдуюе:

- Вѣдъ 16 до 20 лѣтъ скѣнченыхъ безъ вступного;
- Вѣдъ 21 до 25 лѣтъ скѣнченыхъ вступне 25 цнт.;
- Вѣдъ 26 до 30 лѣтъ скѣнченыхъ вступне 50 цнт.;
- Хто має 31 лѣтъ скѣнченыхъ вступне 75 цнт.;
- Хто має 32 лѣтъ скѣнченыхъ вступне 1.00 долара;
- Хто має 33 лѣтъ скѣнченыхъ вступне 1.25 дол.;
- Хто має 34 лѣтъ скѣнченыхъ вступне 1.50 дол.;
- Хто має 35 лѣтъ скѣнченыхъ вступне 1.75 дол.;
- Хто має 36 лѣтъ скѣнченыхъ вступне 2.00 дол.;
- Хто має 37 лѣтъ скѣнченыхъ вступне 2.25 дол.;
- Хто має 38 лѣтъ скѣнченыхъ вступне 2.50 дол.;
- Хто має 39 лѣтъ скѣнченыхъ вступне 2.75 дол.;
- Хто має 40 лѣтъ скѣнченыхъ вступне 3.00 дол.;
- Хто має 41 лѣтъ скѣнченыхъ вступне 3.50 дол.;
- Хто має 42 до 45 лѣтъ скѣнченыхъ 5.00 дол.

Такъ вступне всѣ братства и вѣддѣлы Р. Н. С. мають собирать вѣдъ ново приступающихъ членовъ.
Вѣдъ Головного Уряду Руского Народного Союза:

К. Кирчовъ, предс.,
С. Ядловский, секр.,
А. Шаршонъ, касирер.

На продажъ

168 акрова фарма, зъ того 40 акровъ подъ управою, рѣшта пасовиско и твердый лѣсъ. Черезъ фарму переплывае рѣка. До фармы належитъ садъ, два дома, оденъ зъ 9 а другой зъ 3 комнатами, кузня, велика стайня, що змѣститъ 7 коровъ, 7 коровъ и 50 овецъ, плуги, бороны, 2 возы, 2 саней, колтвейторъ, грабарка, жнивярка, млынокъ и другі знряды господарскі. Фарма вѣддалена 29 миль вѣдъ Скрантонъ, 9 миль вѣдъ желѣзницѣ, 2 1/2 миль вѣдъ почты.

Цѣна \$3,000, половина готовкою, рѣшта на сплату на 5 процентъ. Хтобы хотѣвъ видѣти або купити сю фарму, зволитъ зголоситися до редакци „Свободы“, 209 Linden Str., Scranton, Pa.

Золочену годинку за \$3.98 якъто це не продававъ. Сю прегарну 14 каратову годинку подвойно золочену пошлемо Вамъ С. О. Д. за \$3.98 и оплату экспресу. Іварантуемъ на 20 лѣтъ и дозвемо лапушкитъ и дозвемо лапушкитъ душо добре. Выглядае якъ 40 доларова душо золоту и декотрыхъ продають еъ по \$10.00. Если прищете \$3.98 зъ замовленя, дозвемо намъ въ дарунку гарный перстень або нѣвъ а годинку пошлемо чоткою такъ, що экспресъ не буде васъ коштувати нѣчо.
Даромъ дамо вамъ одну годинку, сли купите 6 годинюгъ. Пишитъ, чи хочете годинку мужеску чи жѣночу.
М. Reeh & Co., Wholesale Jewelers
Dept. 85, Chicago, Ill.

Дописи.

Зъ Terryville, Conn.
Читаючи „Свободу“, бачу, що зѣ всѣхъ сторонъ свѣта можъ подыбати якусь допись, де тѣлько живутъ нашъ Русины, то дають о собѣ знати. А мы тутъ мовъ Богомъ позабуты, нѣкому и не снитъ ся, абы написавъ до „Свободы“ про жите тервилскихъ Русинівъ. По правдѣ и не було що писати; доброго у насъ не було нѣчога, а що зле то не варто пускати въ свѣтъ. И такъ всьо спало сномъ блаженныхъ доки не пришовъ до насъ знаный вже читателямъ „Свободы“ Иванъ Париллякъ зъ Нью Йорку. Вѣнъ намъ зачавъ оповѣдати якъ живутъ люде по иншихъ мѣсцевостяхъ, якъ ся организують и т. д. Дуже разъ зганизъ тыхъ, котры не належали до мѣсцевого братства и до Союза и такъ докладно показавъ вартѣсть братства та Союза, що много молодыхъ хлопцѣвъ приступило до братства та на жалъ не всѣ до Союза, но дасть Богъ, що и они приступлять пѣзнѣше. Панъ Париллякъ яко председателъ нашого братства сильно застосовуе и выповнае приписы нашого статута. Такъ отже запросивъ всѣхъ братовъ на 29 Януара до гавзу п. В. Вавриняка, бо галѣ еще нема, и давъ вѣдчитъ про Сократа фѣлзофа и пояснивъ, що було не зрозумѣле, та ще и инше почитавъ зъ веселой книжочки, що братя насмѣялись, та не жалували такъ перебути св. недѣлю. Такожъ не забувъ вѣнъ поговорити и за Р. Н. Ф. та Бурсу. Вѣнъ горячо промовивъ о значіню Бурсы, звѣдки мають выйти проводирѣ американской Руси, и самъ давъ починъ до збираня складки и зѣбравъ \$4.25 на Руску Бурсу въ Америцѣ. Имена жертвователѣвъ: Михайла Бобикъ и Иванъ Загочевский по 50 ц.; Иванъ Париллякъ, Пет. Лелита, Николай Лига, Фил. Лига, Семанъ Цонко, Пав. Духъ, Зах. Лига, Асафатъ Дзямба, Мих. Вѣтикъ, Вас. Вавринякъ, Иванъ Мучка, Пан. Дзямба и Андрѣй Лига по 25 цнт.; разомъ \$4.25. Ще больше дали доказъ любви до такого дѣла Тимоко Кушвара, Алек. Цѣхонъ и Иванъ Гира, котры не були на вѣдчитѣ, але довѣдавшыся, що збирали на Бурсу, то зложили по 25 цнт., що разомъ робить 5 доларѣвъ. Дай Боже, щобы всеюды нашъ Русины робили вѣдчиты та збирали на Руску Бурсу, а тогды певно не одной руской дитинѣ полѣпшило бы ся долю.

Т. Рованъ,
секретарь братства.

Зъ Куритибы, Бразилія.
Намъ ту дуже невыгодно зъ твоу бразилійскою почтою, що має таке кепске получене зъ пѣвнѣчною Америкою. Мы тутъ дуже радо читаемо вашу Свободу, бо все чловѣкъ чогазъ нового довѣдасъ. А своєю газеткы неможемъ дочекати ся черезъ оо. Василіановъ. Кобысьмо мали хоть двоухъ отцѣвъ свѣтскихъ, то справа пѣшла бы може легче. О. Божуховский каже тихъ зъ церкви выкидати, котры дали на друкарню. Можемъ подяковати тѣлько о Роздальскому, котрый нашъ справы поирае и стараеъ о добро народа.

Иванъ Занько.

ЖЕЛѢЗНИЦА ЛОРЕЛ ЛАЙНЪ

Трени вѣдходять зі Скрантонъ в будні дні від 1-ої до 6-ої рано що година, а від 6 рано до 12 в ночи що 20 минут. В Недѣлю вѣдходять трен від 1-ої рано до 7 що година, в від 7 рано до 12-ої в ночи що 20 минут. Від 3.20 до 6.40 пополуни трен ходять що 10 минут. До Вилкесбѣри іде трен всего 41 минут. а експресовий, що вѣдходять зі Скрантонъ (крім Недѣль) о 6.36, 8.16 и 10.36 рано а 2.16, 4.36 пополуни іде лиш 33 минут. Наши ваги ідуть до Нейогъ Парку и Птертерборгъ. Ма перевозимо такожъ паунки.
B. F. WYLY, jr. traffic manager.
Scranton Pa.

С. М. НАТНАWAY.

Асенурація вѣдъ огню,
Продае дома и лоты.
Офисъ надъ Банкомъ въ Olyphant, Pa.
МАЕ НА ПРОДАМЪ
117 акрову фарму зъ добрымъ домоу и столодою — тано, недалеко желѣзницѣ. Такожъ кѣлька домоу и лотѣвъ на продажъ.

ДОКТОРЪ ПРАВЪ

ЮЛІАНЪ ЧУПКА,
—адвокатъ—

Зъ Desloge, Mo.
Сумну вѣсть досталисьмо вѣдъ п. Зузаны Старикъ зъ Chicago, Ill., що еъ мужъ а нашъ братъ Яковъ Старикъ зѣставъ забитый треномъ изъ своимъ 9 рѣчнымъ сыномъ Каролемъ 4 Фебруара, 1905 р., Небѣщикъ похѣдивъ зъ Угорцины, села Шурагны, земплинской столицѣ, мавъ 39 лѣтъ. До

Америки прибувъ въ мѣсяцю Фебруару 1901 року. Членомъ Братства и Р. Н. Союза бувъ вѣдъ 6 Октобра 1901 р. Братъ Старикъ робивъ межи нами въ оловныхъ майнахъ а звѣдси вѣдѣхавъ до Chicago и тамъ въ Апрѣлю 1904 р. спровадивъ жену зъ троима дѣтьми зѣ старого края, але недовго ся тѣпили разомъ, бо прийшла страшна смерть и розлучила ихъ. Небѣщикъ бувъ честный чловѣкъ. Неоденъ котрый знае небѣщика еще зѣ старого края, чито зъ его села, чи то зъ той фабрики де вѣнъ працювавъ за 9 лѣтъ на Угорцинѣ въ Репици, залѣе ся слезами, коли почуе тую вѣсть, бо небѣщикъ за свою честноту придбавъ собѣ и поважане межи чужими людьми. Православне братство св. Отця Николая вѣддало ему послѣдну послугу, зачо имъ складаемо въ имени нашого братства щирю подяку а такожъ православному священникови И. Качурову старокраеве Богъ залпачъ. Въ глибокомъ смутку псггружену вдову и сироты поручаемо опѣцѣ Божѣй, а упокоившому ся братови нехай буде вѣчная память.

Т. Рованъ,
секретарь братства.

Зъ Куритибы, Бразилія.
Намъ ту дуже невыгодно зъ твоу бразилійскою почтою, що має таке кепске получене зъ пѣвнѣчною Америкою. Мы тутъ дуже радо читаемо вашу Свободу, бо все чловѣкъ чогазъ нового довѣдасъ. А своєю газеткы неможемъ дочекати ся черезъ оо. Василіановъ. Кобысьмо мали хоть двоухъ отцѣвъ свѣтскихъ, то справа пѣшла бы може легче. О. Божуховский каже тихъ зъ церкви выкидати, котры дали на друкарню. Можемъ подяковати тѣлько о Роздальскому, котрый нашъ справы поирае и стараеъ о добро народа.

Иванъ Занько.

ЖЕЛѢЗНИЦА ЛОРЕЛ ЛАЙНЪ

Трени вѣдходять зі Скрантонъ в будні дні від 1-ої до 6-ої рано що година, а від 6 рано до 12 в ночи що 20 минут. В Недѣлю вѣдходять трен від 1-ої рано до 7 що година, в від 7 рано до 12-ої в ночи що 20 минут. Від 3.20 до 6.40 пополуни трен ходять що 10 минут. До Вилкесбѣри іде трен всего 41 минут. а експресовий, що вѣдходять зі Скрантонъ (крім Недѣль) о 6.36, 8.16 и 10.36 рано а 2.16, 4.36 пополуни іде лиш 33 минут. Наши ваги ідуть до Нейогъ Парку и Птертерборгъ. Ма перевозимо такожъ паунки.
B. F. WYLY, jr. traffic manager.
Scranton Pa.

С. М. НАТНАWAY.

Асенурація вѣдъ огню,
Продае дома и лоты.
Офисъ надъ Банкомъ въ Olyphant, Pa.
МАЕ НА ПРОДАМЪ
117 акрову фарму зъ добрымъ домоу и столодою — тано, недалеко желѣзницѣ. Такожъ кѣлька домоу и лотѣвъ на продажъ.

ДОКТОРЪ ПРАВЪ

ЮЛІАНЪ ЧУПКА,
—адвокатъ—

Зъ Desloge, Mo.
Сумну вѣсть досталисьмо вѣдъ п. Зузаны Старикъ зъ Chicago, Ill., що еъ мужъ а нашъ братъ Яковъ Старикъ зѣставъ забитый треномъ изъ своимъ 9 рѣчнымъ сыномъ Каролемъ 4 Фебруара, 1905 р., Небѣщикъ похѣдивъ зъ Угорцины, села Шурагны, земплинской столицѣ, мавъ 39 лѣтъ. До

НОВИНКИ.

КАЛЕНДАРЬ.

Мартъ

Table with 2 columns: Day, Name. Rows include 2 Теодора, 3 Лео павлы, 4 С. (Задущина) Архиа, 5 Н. Мислп. Атагова, Льва, 6 П. Тимофей, 7 В. Атаназія, Еаген., 8 С. Пастыарпа

СОЮЗЪ ДЛЯ ОХОРОНЫ ДѢТЕЙ.

По обчисленіямъ въ Нѣмечинѣ родитъ ся що року 180.000 неправесныхъ дѣтей, отже майже десяти на всѣхъ дѣтей въ Нѣмечинѣ належитъ до т. зв. незаконнородженыхъ. Дуже значный процентъ зъ нихъ умирае въ першихъ рокахъ або й мѣсяцяхъ по народженю, бо матери не въ силѣ по причинамъ по части економичнымъ, по части фальшивого морального сти...

РЕФОРМЫ ВЪ РОСИИ.

Комитетъ министровъ по переведеню нарядъ надъ законами о цензурѣ, ухваливъ мѣжъ иншимъ упрости министра просвѣты и внутрѣшнихъ справъ, чтобы по нарядѣ зъ кѣвскимъ генералъ-губернаторомъ и представителями академіи наукъ и университетовъ кѣвского и харкѣвского зрѣвѣдовано царскій указъ, въ справѣ обмежень молоруского языка въ книжкахъ.

Въ цѣли ревизіи цензуральныхъ и пресовыхъ законовъ и уложениа нового проекту дотычныхъ законовъ ухвалено установлене окремой комисіи, зложенонъ зъ досвѣдченыхъ въ сихъ справахъ урядниковъ и репрезентантовъ и интересованныхъ департаментовъ, подѣ проводомъ особы выбраоной царемъ. Президентъ сеи комисіи мае мати право запрашувати на засѣданя особы, вѣдь котрыхъ надѣе ся одержати пожиточній информации, якъ такожь представителямъ провинціоальной пресы. Вѣнь мае такожь мати право безпосередного предкладана державной радѣ предложень.

Комитетъ министровъ ухваливъ вѣдтакъ, чтобы еще передъ ревизією згаданныхъ законовъ право министра внутрѣшнихъ справъ засорююваня газетамъ инсератовъ и права, яке ему теперъ прислугуе, именно передаваня издавництва часописи вѣдь одной редакціи до другои. Такъ само еще передъ ревизією цензуральныхъ законовъ право министровъ внутрѣшнихъ справъ заборонюваня продажи поодинокихъ чисель до продажи на улицахъ, площадяхъ, кйоскахъ и иншихъ публичныхъ мѣстахъ,

але не въ книгариныхъ и читальняхъ. Министръ може жадати названя имени автора деякихъ статей, якъ авторъ мае бути обжалуваный и и якъ министръ зробиетъ се зѣ огляду на бесчечность державы.

Книжки, котри министръ внутрѣшнихъ справъ буде вѣддавати комитетови министровъ въ цѣли конфіскаци зъ причинъ политичныхъ, мають бути предложены до заопіюваня академіи наукъ и иншимъ науковымъ институціямъ. Министры внутрѣшнихъ справъ и судовництва мають зрѣвѣдувати постановы о цензурѣ. — Всѣ тѣ ухвалы царъ затвердавъ дѣя 3 е. м.

Царекій рескриптъ именувавъ тайного совѣтника Кобека, президентомъ спеціальной комисіи для ревизіи пресы. Рескриптъ вы казуе ему признане за его літературній працѣ и тѣсену звязъ зъ літературою. Царъ позволяе Кебекови зносити ся зъ нимъ самымъ непосредно и покликувати до выслушаня гадки тѣ особы, котри у знасти за вѣдповѣдній. На закончѣне рескриптъ вы казуе надѣю, що праця комитету скоро дойде до успѣшного результату.

Всячина.

МАСТОКЪ ЦАРСКОЙ РОДИНЫ.

Російскій царизмъ се не лишъ политична кліка, але и економична. Самъ царъ мае больше якъ сто палатъ, въ котрыхъ такъ господаруе ся, якбы вѣнь въ нихъ мешкавъ, хочъ царъ черезъ цѣле свое жите въ большости палатъ цѣлкомъ не бувъ. При господарствѣ въ тыхъ палатахъ занятыхъ е 32.000 слугъ а то всео коштуе рѣчно 20 миліонѣвъ рублѣвъ. Цѣла царска родина, числячи ажъ до третого поколѣня, складае ся зъ 33 мужескихъ членѣвъ, зъ котрыхъ каждый дѣстае рѣчно пенсіи 2 и пѣвъ миліона рублѣвъ; а мають они 40-ову часть всеи землѣ въ европейской Росіи, мають 325 палатъ и замковъ зъ 22 тысячами слугъ. На одного припадае 637 слугъ.

ИНТЕЛІГЕНЦІЯ У ЗВѢРЯТЪ.

Ученій свѣта звернули въ послѣднихъ часахъ пильну увагу на свѣтъ звѣринный и познають звѣрчій разумъ. Оденъ дуже ученый натуралистъ, Теодоръ Цель, написавъ дуже цѣкаву книжку п. з. „Чи звѣрчята суть нерозумны?“ де на подставѣ доволгѣтнихъ дослѣдовъ доходить до заключѣния, що деякі звѣрчята мають такъ острый и вражливый змислы, що смѣло можна ихъ назвати интелігентными. Въ Парижи выходитъ навѣтъ часописъ наукова, котрой спѣвробѣтниками суть найзнаменитшій природознавцѣ, а занимае ся она выключно психологіею рѣжнихъ звѣрчятъ. Найзна-

мевитшимъ работникомъ при той часописи е Гачетъ Суплетъ, котрый цѣле свое жите посвятивъ студиюваню рѣжнихъ звѣрчятъ. Зъ початку тресувавъ вѣнь звѣрчята для публичныхъ представлень и для російского царя Александра III. Мавъ отже способность добре познати звѣрчята и дойти до дуже важныхъ заключень. Черезъ його руки переходили псы, коты, вѣвцѣ, козы, конѣ, малыя, слонѣ, лвы, голубы и т. д. и всѣ мѣгъ вѣнь докладно познати.

Вѣвъ подѣливъ всѣ звѣрчята по дѣля степеня ихъ интелігенціи на три класы. До найнизшой класы належатъ звѣрчята, котрыхъ треба приневолювати до якои небудь работы; до вышшой класы належатъ тѣ, у котрыхъ головну ролю грае инстинктъ; до найвышшой класы належатъ тѣ, котри попри инстинктъ, мають певный засѣбъ интелігенціи, котра ихъ вырѣжнюе мѣжъ иншими звѣрчятами.

Мѣжъ инстинктомъ а интелігенціею заходитъ грубарѣжничья. Тѣ звѣрчята, у котрыхъ переважае инстинктъ, можна принеюлити до работы лише грозбою, нѣколи въ добрый способъ. Звѣрчята интелігентной класы дадутъ ся словами спонукати до работы.

Послѣдними часами робивъ сей ученый дослѣды зъ перелетными птицами и почтарскими голубами хотячи перекопати ся, що властиво, якій змисль дѣлае на тѣ птицѣ, що они николи не поблудять. По многыхъ досвѣдахъ дойшовъ вѣнь до перекопаня, що тѣ птицѣ мають незвычайно быстру память и зѣръ.

Незвычайно интересній були досвѣды того ученого зъ котомъ. Вѣнь замкнувъ його до деревяной клѣтки, котрой дверѣ були зъ дуже слабой сѣтки, котра за трошка сильнѣйшимъ стрясенемъ розлѣтала, дверцята тѣ подперъ патичкомъ, а побѣчь клѣтки поставивъ молоко. Розумѣсь, що котъ хотѣвъ напити ся молока, а передовѣмъ дѣстати ся зъ клѣтки. Вѣнь мѣгъ дуже легко дѣстати ся черезъ ту сѣтку, але того не зрѣбивъ, лише деликатно высунувъ лапку зъ клѣтки, вѣдкнувъ подпору и въ сей способъ выйшовъ зъ клѣтки.

Коли мы возьмемо нетресовану малпу або пса, и скажемъ имъ ходити по дошпѣ, то они послушаютъ нашого слова, чи рухѣвъ руки; коли однакъ возьмемо вѣвцю, тогдѣ ничего не вѣдемъ зъ нею нѣ словомъ нѣ крикомъ, треба батога. Она пойдѣ черезъ дошку лишь подѣ вражѣнемъ страху.

Ученый сей уложивъ навѣтъ табелю, котра показуе рѣжній степеня интелігенціи у живучихъ сотворѣнь, почавши вѣдь чоловѣка. Друге мѣсце по чоловѣцѣ занимае малпа, — третѣ пѣсь, — конѣ чотырнайцятѣ и д. д.

Урманецъ.

ПОГОВОРНІ.

Куды хелитъ вѣтеръ, туды гиле гнетъ ся. Не грѣй гадюки за пазухоу, бо, якъ вѣджие, то вкуситъ.

Плугачъ оре и въ працѣ рветъ ся, а паньске череве, оттакъ ажъ дметъ ся. Панѣ на всѣ сани.

Що паньска хвороба, то наше здоровле. Лѣнше кривду терпѣти, якъ кривду чинити.

Гриць за дровами, Гриць за волами, и товкачь и помело. Хапай Петре, пока тепле. Силованымъ воземъ не до робить ся.

Не дуй проти вѣтру. Не рада коза на торгѣ, та ведуть. Уверте теля вовкови користъ.

Повный колось гнесъ до долины, а иорожный въ горѣ сторчитъ. Дре голову якъ попова кобыла.

Ходитъ якъ индюкъ перяславскій, величае ся якъ заяць хвостомъ, дметъ ся, якъ жаба на посуху.

Коли-бъ не Опанась, не булобъ тутъ и насъ. Нехай буде гречка, кобы не суперечка.

Нѣ до Бога, нѣ до людей; нѣ до лѣса, нѣ до бѣса. А якъ тебе звать: Михайло. А работи хоть: Нехайно. — А борщъ? Не хочю; а пирога? — Хочъ бы два.

Жывавый такій, якъ жидъ молотити, якъ ракъ на греблѣ. Выбирае ся, якъ за море стрѣляти.

Пойшовъ якъ ракъ по дрѣжджѣ. Господиня, три города — одна дыня.

Захотѣло ся, запрягайте; вѣдхотѣло ся, розпрягайте. Баба зъ нехочу цѣле пороса зѣла.

Грѣхъ не личкомъ завязати, та подѣ лавку сховати. Адамъ зѣвъ кисличку, а у насъ оскома на зубахъ.

Де богато бабъ, тамъ дитя беззупе. Хочъ правду женуть люде, таки правда завсе буде.

Правда изъ дна моря выринае, а неправда потапае. Правдою цѣлый свѣтъ перейдѣшь, а не правдою, авѣ до порога.

По правдѣ живи, по правдѣ и вмрѣшь. Чого Ивась не научивъ ся, сего Иванъ не буде вмѣти.

Вѣдь краю до краю, а въ серединѣ не знаю. Ученый, и кобыли не запряже.

Що школа, то и мозола; безъ мозоли нема школы. Якъ живѣтъ вѣдозве ся, трудно правда познае ся.

Людей слухай, та зѣвой разумъ май. Млынъ меле, мука буде; языкъ меле, бѣда буде. Язычку, язычку, маленька штука, велике лихо твоишь. Красне пѣре на вудвудѣ, але самъ смердитъ. Пристало якъ коровѣ сѣдло. Де не можна перескочити тамъ треба перелѣзти.

Котра корова богато реве, тота мало молока дае. Брехати, не цѣномъ махати. Оно то правды, та небилецею дуже пахне.

Столько правды, якъ въ рѣшетѣ воды. Честный, якъ жидѣвска потилиця.

Хочъ бы ты бувъ чистый якъ лѣдъ, а бѣлый якъ снѣгъ, то ты обмовлять вѣдь головы до ногъ.

Правды на ноготь, а прибавки на локоть. Одни руки право пишуть, а други мажутъ.

Нѣхто самъ на себе батога не сплѣтае. На чужій короваи, очей не поривай.

Лѣпше свое латане, якъ чуже хватане. Зъ чужого коня и середь калужѣ злази.

Хочъ мы свой браты, та нашй кишѣнѣ не сестры. Каждый дѣдько въ свою дудку грае.

Нужда мовчати не вмѣе, нужда законъ ломить. Въ степу и хрущъ мясо. На безрыбю и ракъ рыба, на безлюдю и Хома чоловѣкъ.

Взявъ чортъ корову, най бере и теля. Кто не береже грошей, той ихъ не стоить.

Богатому чортъ дѣти колише, а убогий и няньки не найде. Богатому дурневи мѣсце дадутъ, богато дурня вѣвъ величаютъ.

Богатство дме, а нещасте гне. Богатого и серпъ голять, а бѣдного и бритва не хоче.

Хто мае грошѣ, той всюди хорошій, а хто бѣдный, той нѣкому не потрѣбный. Якъ умре богатырь, такъ йде увесь миръ, а якъ умре харлакъ, толькы попъ та дякъ.

Не той богатый, хто мало мае, а той, хто богато жадае. Не вѣмъ однаково дане, одному ситце, другому рѣшетце.

Половина свѣта плаче, половина скаче. Прибери пня, дай ему имя, и зъ него буде чоловѣкъ.

СМѢШНЕ. Судія до обжалованого: Вы що здурѣли? Чого прийшли зъ цѣномъ до суду?

Обжалованый: Та на ферлядунку прецѣнь стояло, чтобы я явивъ ся и мавъ чимъ боронити ся. Хотѣвъ я прийти зъ бучкомъ, але подумавъ, що лѣпше цѣль взяти, якъ прийде до обороны.

Жѣнка: Я не розумѣю, якъ можна такъ довго сидѣти въ шпанку. Мужъ: Га, якъ не розумѣешь, то дячого говоришь о томъ, чого не розумѣешь?

Въ судѣ кажѣ судія до старого злодѣя: „Вже десять лѣтъ жили вы порядно, а теперъ васъ зновъ

на крадежи приловили? — Злодѣй: „Га, прошу свѣтлого суду... Я постарѣвъ ся, ноги вже слаби и я вже не мѣгъ такъ скоро утѣкати якъ давнѣйше.

— Чи той пѣчина жонатый? — Нѣ! — Но то еще щасте для его жѣнки.

Учитель. Слухай Михаску! Твоій тато зарабатяе на тыждень 12 корѣнь. По выплатѣ въ субботу заплачивъ 2 кор. за дерево а 3 кор. и 50 сот. въ крамницѣ. Колько принесе ще до дому?

Михасъ. Нѣчого прощу пана профессора. Учитель. Овва, а то якъ? Михасъ. Бо рѣшту пропе.

— Хотите, чтобы вашй грошъ безпечно и скоро буля высланъ до старого краю, то важъ то зрѣбитъ John Nemeth. 457 Washington St. New York, N. Y

Золота годинка даромъ! Сю гарну годинку, гварантовану, що буде трымати добре часть, дамо даромъ хлопцви або дѣвчинѣ, що продасть 24 рѣчей по 10 центѣвъ возду. Оправа годинки золочена, по добна до золотон годинки, гварантованой на 25 лѣтъ. Пашы днѣсь а мы пошлемо тобѣ тихъ 24 рѣчей по оплатно почту. Коли все продашь пришли намъ \$2.40 а мы тобѣ вышлемо годинку зъ ланцужкомъ почтою. CROWN SUPPLY HOUSE, Dept. 30, 163 Randolph St., Chicago, Ill

Нупуйте чимъ скорше КАЛЕНДАРЬ Русного Нар. Союза на 1905 р.

- Кождый Русинъ повинѣнъ мати въ своѣй хатѣ сю прекрасну книжку! Е що у нѣй прочитати, е на що подивити ся. Прочитайте лише, якій гарній тамъ рѣчи: 1) Вѣдозвы и календарска часть. 2) Свята Ольга оповѣдане зъ рускои бувальщины. 3) Оповѣдане зѣ страйку въ 1902 р. 4) Хитрый народецъ у гѣй Америцѣ, смѣшное оповѣдане зъ руско-американского жита. 5) Десять точокъ подѣ розвагу Русинамъ. 6) Оглядъ американской Руси за минувшій рокъ. 7) Головинѣшій пытаня, котри завдають людамъ, що хочуть дѣстати горожанскій паперы (citizens-paper). 8) Коротка Исторія Руси зъ образками. 9) Смѣшны приказки, приповѣдки и смѣшны оповѣданя. 10) Порады и всячина, цѣкава для кождого. Кромѣ того е богато образковъ зъ російско-япаньской войны, та иншихъ, а такожь мана стародавней Руси при конци Календара. Сей великій Календаръ, котрый мае 224 сторѣнь друку, коштуе всего 35 центѣвъ. Тожь нехай кождый успѣшитъ ся купати, заки ще не розѣбрали люде. Пашѣтъ по Календаръ и посылайте грошѣ лишь на адресу: Rev. N. Strutytsky, Box 375, Olyphant, Pa. Цѣна дуже тана, бо сей великій календаръ коштуе всего 35 центѣвъ.

JOHN J. CAMPTON
Католицкій похоронникъ.
 Вынайме тано керичъ
 — ту и на околицю. —
 410 WEBSTER STR., - SHAMOKIN PA.

ГАВРИИЛЪ МАЛИНЯКЪ
WHOLESALE
 Cor. Franklin & Spruzheim Sts.
 SHAMOKIN, PA.

Масъ завсѣгда на саладъ свѣжъ,
 добре пиво въ великѣхъ и малѣхъ
 бочвахъ зъ наилучшихъ броварѣвъ,
 горѣвки и ликеры наилучшого гатунку.
 Братя! вымойте у своего!

МАСЪ КНИЖКИ ДО ОПРАВЫ?
CONDRAJ LOTZ,
 305 Lackawanna Ave., Scranton, Pa.
 управле книжекъ всѣякого рода, коихъ
 бы якъ розрѣшенъ. Такожъ робить книж-
 ки для братствъ, церковь, бизнесманѣвъ
 и т. д. За роботу гварантуе.

SOCIALISM is the coming issue in politics.
 You may be for it or against it, but in either case
 you need to understand it, and so you need to read
The International Socialist Review
 Ask your newdealer for it or send 50 cents for a
 three month's subscription and a copy of Social-
 ists and Farmers. No free copies.
CHARLES H. KERR & COMPANY, Publishers,
 56 FIFTH AVENUE, CHICAGO

СЕМАНЪ МИТРЕНКО
 готельничій
 на River st., OLYPHANT, Pa.

Хочешъ выпити гарненько?
 Замытай си де Митренко?
 Готель, вяску, пиво масъ,
 Повнй силанки доливая.
 С цигара, е и гала.
 На мѣтинѣ, на забавы:
 Тамъ посидишь, погуляишь,
 Вчушь неодо цѣнае, —
 А що выпешъ, то знай брате,
 Пѣде дальше, якъ у паты!

ОДИНОКІЙ РУССКІЙ ГОТЕЛЬ
Д. ГОЛОДА
 38 Green str., JERSEY CITY, N.J.

Каждый Русинъ мавчій яку небудь
 потребу въ Нью Йорку, чи въ околицѣ,
 повиненъ вступити до того готеля, бо
 тутъ достане найздоровшій и найтаншій
 напитки всакого рода и порадю, де най
 лучше ку! или шифкарту.

Dr. F. J. Meek,
(МИКОЛАЙЧИК.)

СПЕЦИАЛИСТ
СЛАБОСТЕЙ
ЖИНОЧИХ,
ДИТЯЧИХ
І ВЕНЕРИЧНИХ.
 Женя при породѣ дѣлають
 особливой оопия.
 Офіс: 227 N. Shamokin Str. | Телефонъ
 SHAMOKIN PA. | Nr. 1673

Юліанъ Кописянскій
(JULIAN KOPYSIANSKI)
 424 Shamokin Str., ШАМОКИНЪ, ПА.

Перворядный салонъ ру-
 ской. — Найлѣпшій напитокъ
 можна ту достати, якъ: пи-
 во на шкланки и бутельки,
 вина розмантого гатунку,
 горѣвки досконали, цигара
 дуже добры.

Спѣшать Братя Русины до своего брат-
 чина Юліана!

Можете писати до насъ по руцѣ, або
 письмомъ або по телеграфу.
W. H. Morgan, 23 N. Main str.
 SHAMOKIN, PA.

Польска Кольонія въ Державѣ Вирджінія.
 Мѣсто 40.000 акровъ урожайной земли въ \$5 до \$15 за
 акеръ фармы зъ забудованемъ або безъ забудованя, поле або лѣсъ
 недалеко желѣзницѣ и великихъ мѣстъ, де легко можна заробити
 гарный грѣшъ на всѣхъ плодахъ. Земля е всюда добра,
 и каждому добре веде ся. Родить ся добре жито, пшеница,
 ячмень, овесъ, солodka картофля, кукурудза, тютюнъ. Овочъ:
 яблока, грушки, сливки, обррки, мѣлоны, помідоры и взагалъ
 все огородина. Вино е также добре якъ калифорнійске. Земля
 е ровна, покрыта переважно дубовымъ лѣсомъ. Пасовиска для
 худобы, овечь и т. д. Вода жерельна на кождой фармѣ 20 стѣпъ
 глубока. Морозѣвъ анѣ спеки тутъ нема, цикльоны тутъ не-
 звѣснѣ. Недалеко суть великѣ мѣста якъ Ричмондъ, Балтиморъ,
 Вашингтонъ, Нью-Йоркъ, Філадельфія. Тысячъ людей глядае
 теперь фармы и много вже Поляковъ закупило вѣдъ насъ землю
 и суть вдоволенѣ. Кождый повиненъ йти на фарму, де кождый
 е своимъ паномъ, а маютокъ фармерѣвъ е забезпеченѣ. Фармеры
 не потребують бояти ся страйку, аменьшеня платиѣ або катѣц-
 тва. Фармы продаемо за готѣвку, або на легку сплату, однакъ
 часть треба зложити готѣвкой, а решту на сплату пѣсля умовы.
 По близшій услѣвѣя пишѣтъ по польски до
JOHN JELINEK & CO.
 1116 Pine Alley, Braddock, Pa.
 Напишѣтъ десьте вычитали се оголошене. 24205

ВЕЛИКІЙ КОМПАНИЧНЫЙ СТОРЪ
Russian Mercantile Co Ltd.
 — въ —
SHAMOKIN, PA., 327 Shamokin st.
 Наибольшій рускій компанічний сторъ въ Аме-
 рицѣ. Заложеныи ще въ роцѣ 1889, а теперь
 побольшенный, украшеный и на ново
 урядженый. Новый домъ великій,
 красныи, котрый компанія ку-
 пила 1896 року за \$18.000
 доказуе, що може ком-
 панічна работа. — Все ро-
 зумній Русины належать до тои
 компаніи, купують зѣ своего власно-
 го стору значить, спомагають самыхъ
 себе. — Мѣсячно обертае сторъ сумою \$5,500.00
 Заряджують нимъ:
 Н. Габура, М. Колодѣй.

ИВАНЪ ГЛОВА
JOHN GLOVA (POSTMASTER)
 — въ —
Excelsior, Pa.
ОДИНОКІЙ СТОРЪ НА ЦѢЛЫЙ EXCELSIOR.
 Всякѣ потрібнѣй рѣчѣ до жита, якъ такожъ
 можна купити убраня майнерекѣ и звычайнѣ.
 Посылае такожъ грошѣ до всѣхъ частей
 свѣта, скоро, тано и беспечно.
 Продае шифкарты.
 Не вѣдъ нынѣ вже знають люде солидного
 Ивана Глову.

Одень зъ наибольшихъ
броварѣвъ въ
Америцѣ.
ВАРИТЬ ПИВО НА КРАЕВЫЙ СПО-
СОБЪ, ВЕЗЪ ВСЯКИХЪ
ПРИМЪШОКЪ.
 Кто лишь разъ по-
 коштуе сего пива, то
 ашого вже не хочъ
 пить.
 Голова вѣдъ него
 нѣколи не болитъ,
 бо есть здорове и по-
 живне.
 НЕ ТРЕБА ЕГО ЗЪ РЕШТОЮ ХВАЛИТИ, БО
 ДОБРЕ САМО ЗА СЕБЕ ГОВОРИТЬ.
E. ROBINSON'S SONS,
LAGER BEER BREWERY,
 435 to 455 N. 7-th Str.,
SCRANTON, PA.
 Telephone calls: GENERAL OFFICE 2333.
 NIGHT CALL 4854.

Перша Руска Торговля и Рукодѣльня
РИЗЪ И ЗНАРЯДѢВЪ ЦЕРКОВНЫХЪ
у Львовѣ
 поручае богато зносмотреный складъ всѣякихъ
 товарѣвъ церковныхъ.
 Принимае замовленя на всякѣ работы зѣ
 золота, срѣбла, бронзу и иньшихъ мета-
 лѣвъ, якъ такожъ до вѣдновленя, позолоченя
 и посрѣбленя всякѣ церковнѣй и домашнѣй
 знаряды.
 Всякѣ посылки полагаюте вѣдворатною почтою.
 Все выковуе зъ найкоротшѣмъ часѣмъ и по
 найнижшѣй цѣнѣ.
 На жадане высылае цѣнники богато иллю-
 строванѣ.
Е. Спонарсній и В. Устенскій,
 ул. Руска Ч. 1., Львовѣ, Austria, Galicia.

Друкарня „Свободы“
 друкуе
 тикеты, наперы, коберты, книжки, кнѣжки, вѣдкаты, циркулярѣ
 и взагалъ всѣ работы друкарскѣй
 старанно, тано и на часѣ.
 Братскѣй опѣкуны хорыхъ повиннѣ мати книжки для
 записованя коли хто захорувавъ, на яку слабѣсть и т. д.
 Адресъ:
 „SVOBODA“, Box 353, Scranton, Pa.

1883- ЛЮДЕ ОТВОРѢТЬ ОЧИ! -1905.

50.000 **даромъ.**

Книжка, котра охоронитъ Вамъ жите, здоровле и грошѣ.
 Д-ръ **Е. С. КОЛЛИНСЪ М. I.** може зновъ похвалити ся поступомъ и працевъ,
 котрыми закончивъ минулый рокъ для добра терпичого загалу, бо рокъ 1904 значи-
 но перевыснѣвъ число тыхъ, що були вылѣченѣ въ минулыхъ лѣтахъ.
 Працѣ талановитого спеціалисты зъ Нью Йорского Университету **ПРОФ.**
КОЛЛИНСА досягли такой доконалости, що перевыснѣвъ другыхъ. Сотки, тысячѣ
 вылѣченыхъ людей выражаютъ вдяку и похвалу минулому року, длятого що были
 вылѣченѣ методѣвъ **ПРОФ. КОЛЛИНСА.**
 Прочитайте собѣ листы, якѣ прѣйшли до Д-ра **КОЛЛИНСА** вѣдъ людей
 нимъ вылѣченыхъ дякуючи ему за скоре и стали вылѣчене. Чи ще можна жадати
 лѣпшихъ доказѣвъ?
ВЫЛѢЧЕННЫЙ ЗЪ ГЕМОРОИЧ- Славный докторе!
НОЙ ХОРОБИ И МЪХУРА. Маю надѣю, що схочете прочитати мо-
 ихъ кілька словъ вѣдичности. Я бувъ хорый
 на сифилис больше якъ 5 рокѣвъ. Уданыи
 емъ си до рѣжныхъ докторѣвъ и спеціали-
 стѣвъ, але нѣмѣсто дѣстати полекши, сифи-
 лисъ зануцавъ свое кѣрѣне глубоко въ мой
 организмъ и розширилъ си до такого степе-
 ни, що небуло на менѣ здорового тѣла и
 смерть грозила моему житу. За порадю
 моихъ прѣстѣль и удыи си до Васъ пане
 докторе, и по отриманю вѣдъ Васъ лѣкар-
 ствѣ, учуи емъ бодрозу больгу. Отжекъ я
 побѣдѣвъ по больше лѣкарствѣ. Вѣдъ нихъ
 и чувъ си що день здоровишии, и нынѣ
 могу отворено сказати, що емъ цѣлковито
 здоровъ. Прошу прѣимѣтъ слова сердечной
 подяки за уратоване моего здоровья.
 Зъ глубокимъ поважанемъ,
КСАВЕРЪ ЗАРУБА,
 Lyva, Tex.
ВЫЛѢЧЕНА НА ЗАСТАРѢЛУ
ЖОЛУДКОВУ СЛАБОСТЬ И
БОЛЬ НЕРОКЪ.
 Высокоповажанныи пане докторе!
 Черезъ 12 лѣтъ и терѣтъ на боль голо-
 вы, боли утравы, корчѣ въ желудку, цѣл-
 коните ослаблене и т. д. Я шукала помочи
 и ратунку у всѣякихъ лѣкарѣвъ, але все було даремне. Навѣтъ операция яку
 перевердено на менѣ въ одной зъ клиникъ, однакъ нѣчого недало менѣ удыи и
 вже приходилось менѣ рѣстатися зъ емѣмъ сѣтѣжомъ въ тѣмъ молодѣмъ вѣкѣ. Въ
 книжки вшыла менѣ щаслива гадка написати листъ до пана Проф. Коллинса и Вы зволѣли прѣслати менѣ лѣкарствѣ,
 котрыми зачаламъ си лѣчыти и на мое превелике диво, по шѣру тыжнѣхъ почувамъ цѣлкомъ здоровою иль нѣколи
 перше. Нехай Богъ мае Васъ въ своей опѣчѣ за уратоване мене вѣдъ смерти.
 Зъ горничимъ чувствомъ вѣдичности остаю,
КЛЕМЕНТИНА НАВРОЦКА,
 Desloge, Mo.
МАРИЯ ВЕЛИНА,
 R. F. D. N. 3,
 Clarkson, Neb.
 Сли терпите на ниже поданѣй хоробы, то неволькайте, але смѣло и отверто
 зголоствѣтѣ ся до Д-ра **Е. С. КОЛЛИНСА М. I.**, бо для него нема такой хоробы,
 котрой бы его вѣдомости, практики и лѣкарства невылѣчили.
 Вѣдъ лѣчытъ всякѣ хоробы, а именно: Хроничныи и застарѣлыи хоробы: лег-
 кихъ, грудей, желудка, кишкѣвъ, нерокъ, утробы, мѣхура якъ и всѣ хоробы дольной
 оболаны, боль горла, носа, головы, нервовѣсть, бите и боль сердца, загартъ, засту-
 джене, дихавницю, кашель, пноте кровю, горлицю, короткѣй воддыхъ, нестраникъ,
 невралгю, ревматизмъ, боль костей, кольку и боль въ крѣпкахъ и хребтѣ, золоту
 жылу, гемороиды, лѣкъ, нечисту або затруту кровь, онухлѣй ноги и онухлѣсть
 тѣла, водну пухляку, жовтячку, снѣденею, импотенцию, полощию, шумъ и течѣтъ
 зъ ухъ, глухоту и всѣ слабѣсти очей, выпадане волосѣвъ, прищѣ, сверблене тѣла,
 яшнѣ, кросты и раны. Все жыночи слабѣсти внутрѣшнѣй и поверхнѣй, нерегулярнѣй
 мѣсячнѣй періоды, бѣлыи утравы, онаднене матицѣ и т. д. Листы треба адресувати:
DR. E. C. COLLINS M. I.,
140 W. 34th Street, • NEW YORK, N. Y.
 Уставъ вѣтвореній: Вѣдъ 10. рано до 5. годъ вечерѣ; въ вѣвторокъ и пятницю до 8 годъ вечерѣ; въ недѣлю вѣдъ
 10 до 1 годъ по полудни.

Гій Русины! чи знаете вы до-
 рогу до дешевого и доброго куп-
 на? Она веде просто до
Юрія Хиляка
 въ OLYPHANT, PA.
 Вы его цѣвно добре знаете. Въ него
 знайдете одинокий, найдешевшій, най
 гучшій и наймодѣбшій сторъ зъ
 убранями. Купите добре шифкарту
 скоро и безпечно пошле вамъ грошѣ до
 старого краю. Не гадайте однакъ, що то
 вже все — нѣ! Вѣдъ мае ще найпарад-
 лѣйшій салунъ въ мѣстѣ подъ назвомъ:
Anthracite Hotel.
 Тамъ доперва погостите
 ся, якъ въ рѣднои бабки на
 весѣлю.

РЕСТАВРАЦІЯ И БАВЯРНЯ
ТROMETTER'S
 (Трометтеръ)
 при Рединскѣмъ дѣлѣ въ Shamokin, Pa.
Снѣданя, Обѣды, Вечерѣ
 Въ кождомъ часѣ можна достати
 такъ горячѣ якъ и зиннѣй перекуски.
 Потравы прилагодженѣ на европей-
 ской способѣ, дуже смачно. Услуга
 солидна. Окремѣй комнаты для родиль.
 Найлучшій вина, пива, ликеры, горѣвки
 и всѣ можливѣй напитки. Цѣна дуже
 мала.